

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy óra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy óra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyúlter sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, június 2.

Mai számunk több közleményei:

Vezérszikk: A közigazgatási tanfolyam.
Akik a közterhet nem viselik.
A bürok tovább harcolnak.
Ujabb czimerconkítás az egyetemen.
A nyári színház felavatása.
Sztrájk a gépgyárakban.
80 koronáért 10,000.
Az Aradvidéki Tanítóegylet ülése.
Papp Béla válópöre.
Tárca: A nyári múzsa. Irta: Faragó Rezső.
Csarnok: A kegyelmes kisasszonyok. Irta: Pakots József.

A közigazgatási tanfolyam.

Arad, június 1.

Egy községi jegyző kezéből vesszük az alábbi figyelemreméltó sorokat:

Nevezetes és korszakot alkotó törvényjavaslatot terjesztett be a miniszterelnök a törvényhozás elé, midőn az állami jellegű községi és közigazgatási tanfolyamról szóló törvényjavaslatot a Ház asztalára helyezte. Hiszem, hogy mindenki, aki a közigazgatás bármely ágánál hivatalosodik, örömmel üdvözli e javaslatot, mely **hivatva lesz különösen a jegyzői kart magasabb értelmi színvonalra emelni, olyanra, melyet hivatali állásuknál fogva ma már a jegyzőktől joggal megkövetelni lehet, mert hiszen megszűnt az az idő, mikor a jegyző csupán a falu pennája volt.**

Örömmel üdvözölöm én is e javaslatot, különösen azért, mert a gyakorlatra helyezi a fő súlyt, hiszen a jó közigazgatás-

nál a gyakorlatiasság a fő dolog. Csak egytől félek. Ugy tetszik nékem ugyanis azon rövid ismertetésből, melyet e javaslatról a lapok közöltek, mint haez is, mint minden javaslatunk a zöld asztal mellett, homályos szobában s így nem elég körültekintéssel készült volna. Nem találok meg a javaslatban azt, amit több ezren remegve vártunk. Nem lelem meg benne, hogy mi lesz azokkal, akik évek óta küzködnek a jegyzői pályán, azonban a túltömöttség vagy egyéb okok miatt ez ideig jegyzői vagy körjegyzői álláshoz nem juthattak. De oklevelet igenis szerettek.

Arról látunk intézkedést csupán, hogy a törvény életelérésétől három évig felvehető a közigazgatási tanfolyamra azok, akiknek az 1883. évi J. t.-cz. 6. §-ában előirt alapképzettségük megvan és egy évi gyakorlatot kimutatni képesek. Helyes és méltányos dolog.

De méltánytalan, sőt mi több, egyenesen igazságtalan az, hogy ezen törvénynek azokra is visszaható ereje legyen, akik 5—10, sőt több év óta folyton jegyzői irodában működnek s oklevelük van, még pedig esetleg országos érvényű. Es most ezen emberről emberek azért, mert nem volt szerencsájük, vagy mondjuk protekciójuk arra, hogy ez ideig jegyzői állást kapjanak, egy kategóriába soroztassanak azokkal, akiknek csupán az alapképzettségük és egy évi csekély gyakorlatuk van meg? Es most romba dőlve lás-

sák mindazt, amiért eddig kinlódttak, nyomorogtak s küzdöttek s beüljenek az iskola padok közé, együtt tanulni a kezdőkkel? Nem, ez így nem lehet!

Nem mondom én, hogy a községi jegyzői oklevéllel bíró, de még mint községi vagy körjegyző ténylegesen meg nem választott és ténylegesen nem működő községi jegyzői oklevelet nyert egyéneket minden vizsga nélkül, egyszerűen átvegyék, vagy hogy éppen az eddigi oklevelüket egyszerűen országos érvényűvé emeljék. Sőt igenis jogos és méltányosnak tartom, hogy vessék alá ezeket is újból a közigazgatási szakvizsgának, de ne kívánják tőlük, hogy tanfolyamot kellessen hallgatniok. Csak ha a nevezett vizsgát letenni nem képesek, azon esetben utasitassanak a tanfolyam hallgatására.

Az eredmény egy és ugyanaz.

De hogy egy meglett kora férfiú, esetleg — többszörös családapá, bemenjen a városba egy évre tanfolyamot hallgatni, azt alig lehet kívánni egy szegény falusi jegyzőtől. Mert hiszen kik mentek eddig jegyzői pályára? Leginkább azok, akik vagyoni viszonyaik folytán a további tanulás költségeit nem birták meg.

Ezért tartom én méltányos dolognak azt, hogy tanfolyam nélkül is lehető legyen a vizsgálat, a már oklevéllel bírók részére és hiszem, hogy e körülmény a belügyminiszter és a törvényhozók figyelmét kikerülni nem fogja. Valamint nem kerülte volna ki már eddig sem, ha az

TÁRCA.

A nyári múzsa.

(Prolog, az aradi nyári szinkör megnyitó előadásán 1900. június 1 én.)

Szavaltá: K.-Turohányi Olga.

Jó estét... Pardon, nem tévedtem el?...
A hova küldtek, ez itt az a hely?...
Megvallom, most, hogy végre idejöttem,
Mégsejdit ez a ragyogás köröttem,
Ez a sok ember, — ez az úri fény,
Jaj... igazán, jó helyen járok én?...
De mégis... ez a sok kíváncsi szem,
Mind, sorba én reám vár, azt hiszem,
S e kedves nép, e barátságos arczok
Biztatnak, hogy itt nem vallok kudarcot,
Bár járatlan vagyok és fiatal,
De itt a látszat talán még se csal...

Itt idegen vagyok, ha nem csalódom?
— Azért járok ily félszeg, gyáva módon, —
S hogy ne legyek az, tán jól is tesztem,
Ha inkognitómát leleplezem.
Nos hát, — a publikum ha úgy kívánja:
Az — édes anyámnak vagyok a leánya.
Az anyámat meg, ismerik, remélem,
Sűrűen látogatták őt a télen,
Sőt mondhatom, alig volt olyan este,
Hogy egyik-másikuk föl nem kereste,
Mert híres asszony, úri nő, az ám
Az én mamám.

Az én anyám: a téli múzsa, s én
Az ő természetét örökölém,
A sors meg úgy rendelkezett felettem,
Hogy én, a lány, — a nyári múzsa lettem.

És megvallom talán az-e bűn:
Hogy ez itten — a legelső debűm;
Hátam megborzong, testem gyöttri, rázza,
Egy egész új korszaknak lámpaláza;
Szemem káprázik, mámoros a fóm...
De ugy mondják barátim, van jövőm
A könnyebb s vígabb műfajok terén,
Csak kis rutint szerezzek egyszer én,
És hogy lapjukban megdicsérni készek,
Megigérték a nyári műtészek...

A klasszikus műfajra, annyi tény,
Beismerem, hogy nem születtem én,
Sőt azzal sincs valami nagy bajom,
Hogy egyáltalán lesz-e műfajom.
Műfajjal és a nélkül az az elvem:
Mulassanak, — s tán senki sincs ez ellen.
A lelkelem nem szárnyal a fellegekben
(Mi kellemes se vón-e nagy melegben)
De lelek kincset bőven itt a földön,
Mivel közönségem kedvét kitöltöm.
A nagy, magasztos lelkek bús meséit
Nyáron ki is hallgatná véges-végig?
Es a britteknek szellemóriása
Nem lenne szintén e csarnok varázsa.
De másfelől: a modern problémák
Iránya se az én utamba vág:
S hiába adnám kilencz napon át,

Az átöröklésnek norvég tanát —
És megbuknék, az is kétségtelen
A létért való ádáz küzdelem;
Ez mind lehet jó az eszményi szépek:
Nyáron, tisztelt urak, más kell a népek!

Mulattatás műfajjal és a nélkül;
Ezzel a publikum is tán kibékül;
Csörgősípkával járom a bolondját,
Hogy két órára elvegyem a gondját,
S ha fásult lelke kissé földerül:
Az én szándékom bizton sikerül.
A módokban, nyiltan bevallhatom:
Válogató én nem vagyok nagyon;
Akármilyen zsáner, bármi fajta,
Csak mulassanak egyre rajta;
A drámai hármasság egységhez hűtlen,
Valószínű, avagy valószínűtlen,
Lehetséges, vagy pedig lehetetlen:
Csak a nézőmnek benne kedve teljen.

A kik előtt a szinpad idegen,
Azokat hódítom meg én, igen;
Kiknek a színház nem lelki kenyér,
A kiket nem vonz semmi premiér,
Kik a szinlapot sohse veszik észre,
Mert nem telik a pénzük — fényűzésre;
Szinházba járó lesz szintén e réteg,
Csak ami vonzza, legyen jó csaletek,
Amíg az én mókáimon nevet,
Megkedveli a szinművészetet.
S annak révén, mit nekem bűnül rónak,
Csup föl a nép — művészetpártolóknak.

ily fontos és annyi ezer és ezer egyén életébe vágó törvényjavaslatot az érdekeltek előzetes megkérdezése és meghallgatása után szövegezték volna meg.

I. K.

Akik a közterhet nem viselik.

Arad, június 1.

A városok országos kongresszusán konstataáltak a mai tényleges állapotok hibáit, azt, hogy a mai helyzet a jövedelmeket lehetőleg lefoglalja az állam javára, ellenben a közgazgatási és közművelődési (hozzátételük: s a közbiztonsági) terheket áthárítja a városokra s általában a községekre.

Ez kétségtelenül igaz, de a kongresszus elfeledett még valamit konstatálni. Azt, hogy az állam azután külön kasztokat csinál a közterherviselésben. — Amennyiben egyik ember viseli a közterhet, a másik nem. Az állami adót mindenkin behajtják, de a községi terhek viselésétől a tulajdon alkalmazottait nagy kegyesen fölmenti az állam. Ma már körülbelül visszajutunk az 1848. előtti időkbe, ma már külön vannak megint válvá a közterherviselő és a köztehernemviselő. Es természetesen mindig csak a városok rovására. A kedves állam a tulajdon adóját nem engedi el, azt behajtja a hivatalnokain is, hanem a községi terhek alól már fölmenti őket.

Hát ez abszurdum. Ha az államhivatalnoknak oly rossz helyzetük van, hogy adójukat el kell engedni, az állam mindenestre csak az állami adó elengedésére volna jogosítva, s ha azt teszi, senki sem szólhat ellene. De emez ellen lehet szólni és szólunk is, mert igazságtalan ez az állapot és igazságtalan az extra wurstoknak ilyen adományozása. Egy szikrával se különb férfia a hazának egy állami hivatal iktatója, mint egy törvényhatósági hivatal iktatója. Miért kell mégis egyiknek fizetnie azt, amit a másiknak nem kell fizetnie? Hol itt az igazság? Hol az annyiszor emlegetett és híresztelt egyenlőség? Sehol.

Hogy e dolgot elfogulatlanul bírálhassuk, nem kell feledni, hogy a községi adókból fedezendő szükségletek egy jó része épp első sorban az intelligens osztály s így természetesen a községi adók alól fölmentettek kivá-

nalma is. A kulturális szükségletek, a haladás a városrendezési irányban, a közpénzen előállítandó lehetőleg comfört, ennél fogva ahhoz bizohyos arányban legalább hozzá kellene járulniok. Vegyünk például egy aszfaltozott, villamos lámpás sétahelyet vagy korzót. Jogosnak találja-e valaki, hogy épen azok, kik e szükségletet intelligenciájuknál fogva legjobban megkívánják s használják, azok annak sem létesítéséhez, sem fönntartásához semmivel sem járultak a multban és semmivel sem járulnak a jelenben, ellenben különbeni végrehajtás és licitálás terhe mellett hozzájárul az a gáji gazda, akinek sem aszfaltra, sem villamos lámpára, sem borotvált gyepre szüksége nincsen. Bészélhet, ki mit akar, de ez a dolog így nem jogos és nem igazságos. Hasonló példákkal tele lehetne irni a lapot. S itt méltányossági szempontokat ellenérvül felhozni nem lehet, mert itt a méltányossági okok csak is azon közteherviselő mellett szólnak, aki azt óhajtja, hogy legyen egyenlőség a közteherviselésben és ne legyen a huszadik században az országban „én az adót nem fizetem“ — osztály.

E helyzet a jogtalansága mellett ugyan csak különössé válik akkor, amidőn a községi közterheket nem viselő bejut a községi képviselőbe. Ez már olyan komikum, amilyenek aligha van párja a világon. Hogy aki a községi közterheiből egy fillér árut sem vállal magára, hogy az ugyanazon községi közterheinek miként való irányítására, azok nagyobbítására (mert hisz mindig csak nagyobbodnak), befolyjon? Maga az állam mond ellent ennek a következetlen elvnek, mert hiszen az állam kormányzatába némi elenyésző kivétellel csak az szólhat bele, aki bizonyos mennyiségű adót fizet, és pedig pontosan fizet. Emitt pedig, a törvényhatósági önkormányzatnál, a községi képviselőnél ennek egészen ellenkezőjét mutatja a prakszis. Micsoda jogon szavaz meg kiadásokat az, aki azokhoz nem járul? Micsoda jogon járul szavazatával olyan kölcsönök fölvételéhez az, aki e kölcsönöket soha törleszteni nem fogja, akinek a válla e terhektől szűz marad?

Hát bizony ez nem helyes és legalább is jogosulatlan. És a városoknak azon is kell fáradoznia, hogy a polgárok egyenlő közterheket viseljenek. Nem különb hivatalnok az állami

hivatalnok, mint a törvényhatósági hivatalnok. E szerint adóban tessék egy kalap alá egyesülni. Mert miután azt mondani nem lehet, hogy ha az nem adózik, ne adózzon ez sem, azt kell mondani: ha ez járul a közterhekhez, járuljon amaz is.

TÁVIRATOK.

Vámháhoru a Balkánon.

Konstantinápoly, június 1. (Saj. tud. táv.) A porta tegnap óta Románia és Szerbia ellenében differenciális vámokat vet ki, a nélkül, hogy erről az intézkedésről előzőleg értesítette volna a nevezett államok képviselőit. Ghika román követ ebben a dologban már lépéseket tett a portánál és a Jildiz-palotában, Mijatovics szerb követ pedig legközelebb tesz ilyen lépéseket.

Konstantinápoly, június 1. (Saj. tud. táv.) A török lapok közlik azt a különbözeti vámtarifát, a melyet valamennyi balkán-állam ellenében már alkalmaznak és jövőre alkalmazni fognak.

A török zavargások.

Konstantinápoly, június 1. (Saj. tud. táv.) Az Agence de Constantinople megczáfolja egyes francia lapoknak azt a híresztelést, hogy Gyakovában zavargások voltak és Vanban forrongás van, továbbá egy német lapnak azt a jelentését, hogy Szertben zavargások voltak.

A búrok tovább harcolnak.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 1.

Londonban kissé korán örültek és korán hirdették világgá Transzvál bukását. Johannesburg ugyan valósággal angol kézre került tegnap, de Pretória még a buroké, s a háborúnak még nincs vége.

Hogy ez a burok ügyén már nem sokat változtat, az meglehet, hogy előbb-utóbb mégis csak le kell tennie az utolsó bur harcosnak is az utolsó fegyvert, az szomorú valószínűség, s hogy nincs messze emberi számítás szerint az a nap, a mikor a szabadság felett igazán megkondit-

S a színházból kis kóstolót beszedve,
A télen is megmarad ez a kedve.

De ó, — amíg itt az idő telik
Én eldarállok egész reggelig,
S csak fecsegek, akár egy öreg asszony
És a legfőbbet, persze elmulasztom.
Hogy visszatérjek az elejire:
Az édes anyám küldött el ide,
Ajánló levelekkel megrakott —
S a bucsúzásnál ekkép oktatott:
„Lányom, hogy sorsod tőlem elragad,
Lányom, kis műzsám, becsüld meg magad;
Mert azt bensődben érzed is talán:
Hogy nem vagy közönséges műzsálány;
Ott, hova hivatásod útra készitet,
Veled lesz állandóvá a színészet.
Száz éves, nehéz munkának a bére,
Hogy ide ért a magyar műzsa végre
És hogy a vándorutal felhagyott,
Nyugodtan mondhatja: *Itthon vagyok!*“
Mikor a szónak sorja erre fordult,
Az anyám bús lett, könnye is kicsordult,
És én megláttam a tekintetén:
Valami van a szíve fenekén,
A mit megtudni én is úgy szeretnék,
De elmondani talán nem lehet még;
De mégis . . . Megtörle könyves szemét,
S megeredt újra ajkán a beszéd;

„Emlékeit regényes, régi kornak:
Látom képét a víg színésznyomornak,
Ettünk krumplit hajába, s haja nélkül,
S hozzá retket második teritékül,

Milyen jó volt a retek és a krumpli!
Az ember soha nem tudná megunni . . .
. . . A küzdésnek nincsen vége, se hossza
Hösnök a jelmezét maga foltozza;
A ruhatárunk fogy szemlátomást,
Mert zálogban a királyi palást;
S követi őt, akar, vagy nem akar,
Az ezüstös fejedelmi jogar;
A színházban végig üres sorok,
Az erkélre az eső becsorog,
A bérlő lármáz skandalumot ütve,
Hogy a színházban soha sincs befutve.

Volt oly idő is, — mennyiért nem adnánk,
Ha szép szerével most letagadhatnánk, —
Hogy szerették itt nagyon a bohémét,
A színésznépet, — de csak úgy, ha német.
Nem is törődtek véle: jó-e, rossz-e,
Csak legyen minnél több *Lustspiel* és *Posse*,
S míg koplalt a magyar színész-sereg,
Pohossá hízta a *Schauspieler*ek.

Változtak az idők, a hogy a latin mondja,
A színésznépeknek kisebb lett a gondja,
Menüjéről lekerült a retek,
És számúzve lettek a németek.
A színésznek most már meg nem üzenték,
Hogy nem nagyon szívesen látott vendég,
S tovább haladva, — eljutánk oda,
Hogy *minékünk* épült egy palota
A művészet hatalmas templomául,
A melyet mindenki csodára bámul.
Mindegyikünknek elszorult a szüje,
Hogy elsőt szóló ügyelők csöngetyüje;

Mikor eljártottuk az első estét,
Bódított a friss, szétáradó festék,
S most is fejembe van még a szaga,
Pedig annak — *egy negyedszázada!*

A palota lett hát a biztos otthon;
Hét hónapig megvoltunk benne nyugton,
A színháznak esőből semmi kára,
De megmaradt a gyótró gond — a *nyárú*.
A hét hó végén, minden évben újra
Megindultunk a kínos vándorútra;
Sátort ütöttünk majd ott, majd meg itt,
Hogy kevesebb legyen a deficit.

A hosszú vándorútnak vége van.
Nem pakkolunk be és ki untalan.
Ki idejött, utoljára kipakkol,
Egy helyben ér el bennünket az aggkor.
A vándorbót már emlékünknél csupán,
Hiába várnak ránk Gyulán, Csabán
S nem igazolják többé be nekünk:
Hogy méltányolják a művészetünk.
Tudják ők jól a becsét a színésznek,
S nem oly hely az, honnét minket kinéznek:
Sőt: nyájasan, két kart kitarva várnak,
S jegyet is váltanak — majd minden vasárnap . . .

De mostan véget ér a vándorút,
A nyár arcunkra nem csal már borút,
A szinkör szellős csarnokai készek,
S valóra vált az állandó színészet.
Állandó színészet! . . . Hogy mit jelent,
Nem tudja, ki „faluzi“ soha ment:
És mit jelent, — tán azt se fogja fel:
Hogy e kívül nincsen számunkra hely!“

ják Dél-Afrikában a lélekharangot, tudunk kell. Es mégis, megkönyebbülés az egész föld kerekén az, hogy hazug volt a hír, a mely sóvár örömmel hirdette a halált.

Anglia nehezen várja a napot, a melyen belévághatja éles karmait Transzvál testébe. Az arany bányákat már birtokában szeretné tudni, szüksége van az aranyra, mert sok drága aranyába került a vas és az ólom, a melylyel a gazdag zsákmányért harcra szállott.

A burok azonban még reménykednek. Pretóriából, a melyet immár bajos volna megvédeni, Middleburgba tették át a kormány székhelyét és utolsó összecsapásra gyűjtik erőiket. A merre szabadságszerető népek élnek, azt kívánják, bár győzelmet hozna ügyüknek az utolsó óra, de hinni ebben már nem tudnak sehohol . . .

Távirataink a következők:

London, június 1.

A Reuter-ügynökség jelenti Fokvárosból: Johannesburg megszállása után Roberts lord proklamációt fog kibocsátani, a melyben megismerteti az angolok szándékait és megállapítja a megadás feltételeit.

A harcban részt nem vett lakosságának és valamennyi burghernek büntetlenséget biztosítanak, kivéve azokat, a kiknek aktív részük volt a háború előidézésében, a hadműveletek vezetésében, az elközbásokban és fosztogatásokban vagy a kik olyan cselekedeteket követtek el, a melyek a civilizált hadviselés elveivel ellentellenek.

A többieknek megengedi, hogy visszatérjenek ültetvényeikre, föltéve, hogy beszoigáltatják fegyvereiket és megesküsznek, hogy nem harcolnak tovább. A magántulajdon oltalomban részesül, föltéve, hogy angol tulajdont sem sértenek meg. Ha britt tulajdon bünös módon megsértezik, a tetteseket szigorúan megbüntetik és a hatóságokat, a melyek a tulajdonsértést megengedték, felelősségre vonják.

London, június 1.

A Daily Express jelenti Lourenco-Marquezból tegnapi kelettel, hogy Krüger el-

nök Middleburgban van, a hová — mint a Daily Mail Lourenco-Marquezból tegnapi kelettel jelenti — a kormány székhelyét áthelyezték.

A Daily Mail jelentése azt mondja továbbá, hogy szerdán Raalfonteinnál, Pretória és Johannesburg között feleutori csata folyt.

Brüsszel, június 1.

Az itteni transzváli ügyvivőség meg-
ezáfolja a Krüger elfogatásáról szóló hirt.

Az ügyvivőséghez érkezett távirat szerint Pretóriában a bur hadseregnek csak egy csekélyke része fog meghódolni, a se-
reg zöme, körülbelül 20.000 ember, a hegyek közé vonul és onnan folytatja a guerilla háborút.

Brüsszel, június 1.

A transzváli követség közli, hogy Krüger nem fogták el, hanem a Lydenburgi hegyekbe menekült, ahol tovább akarják folytatni a harcot.

A nyári színház felavatása.

(Megnyitó előadás)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 1.

A mi színházlátogató közönségünkől bizonyos méltóságot eldisputálni nem lehet. Nem sanguinikus, nem szereti a lármát, a vidékies pózolás nem szenved, röviden, minden allűrjei megvannak, amelyek az előkelő fővárosi közönséget annyira jellemzik.

Nagyon természetes, hogy a színigazgató alkalmazkodik ezen előkelő tónushoz és a saját józólésán kívül, ennek a körülménynek is betudható, hogy minden hangzatos frázist került, nem volt kiáltó a nyári színház megnyitása körüli tevékenység és előkészülés. Minden nagyobb affectió nélkül vonult be ma este a közönség a színházba, melynek látkepe rendkívül barátságos és derültnek látszott.

A prolog szerint a Muzsa leányának hajlékát avattuk fel. A leány előttünk nem is ösmeretlen, hiszen akár hány téli estén a téli színházban ő vitte a náziasszony szerepét, amikor a Muzsa mama elment hazulról sétálni. Ő fogadott ő szórakoztatott bennünket és bobósá-

gaival, kaczerkodásaival és léhaságaival ő járult ahhoz, hogy a hosszú téli esték uralmát és egyhanguságát elűzhessük. A mama nagyon röstelkedett emiatt, amikor Carolus, a mama régi jó barátja, a színházi rovatban leplezetlenül elmondta, hogy a Muzsa kisasszony mikép viselkedik, ha a mama nincs otthon. Persze a mama világhírű okos asszony létere nem egyszer megcsipkedte Carolus ur arcját, amikor nagyon is neki tüzesedett a morál-prédikációban és azt mondta jószágos édes hangján:

— Na-na, kedves barátom, ne tüzeljen, tudom, hogy magának is nagyon jól esett a lányom könnyed gondolkodása! De legyen nyugodt, nagyjában igaza van. Az ősi hajlékban ilyet túrni nem szabad. Jövő nyárra kiteszem a házból, oda adom penzióba Leszkay új palotájába, a Maros partjára. ott nem bánom csináljon, amit akar. Nem rossz lány, az én kis leánykám, hadd mulasson ott úgy, amint a természete kívánja, de én nem gardirozom. Bizom a direktoromban, majd vigyáz az reája!

Igy szólt a jó mama és óhaja beteljesült. A város közönségének jóvoltából ma volt a leányka első fogadó-estélye a Maros-parti színházban. Öröm volt nézni ezt a bevonulást. Csak úgy ömlött a közönség a szinkörbe, mintha évek óta nem lett volna része a színházi előadásokban. Ime, van közönsége a nyári színháznak is, hiszen nincs oly áldott közönség széles e hazában, mint az aradi. A földszinten ott láttuk a társadalom minden rétegét, az állóhelyen és a karzaton pedig olyanokat, kiket ritkán látni a színházba. Nem kell tehát teremteni közönséget — meg van az, bőven, teremteni kell azonban oly műsort, mely vonzóvá teszi a szinkört.

(Az első előadás.)

A diszeloadás kiemelkedő része volt Faragó Rezső „Prologja”. Igen ügyes, ötletes, humoros és az alkalomhoz simuló költeményben mondja el benne a nyári színház hivatását. A költemény szerzője valóban megérdemelte a babérkoszorút, a közönség lelkes tapsolását és többszöri kihevését. A költeményt Turchányi Olga adta elő.

A műsor további részében már csappant az érdeklődés ép oly arányban, amint nőtt a felülről jövő légvonat. Mind a kettőn segíteni kell.

„A szökött katona” első felvonásában jól esett a szemnek a szép díszlet. Hogy megváltoztak az idők! A télen bent voltunk az öreg Montecchi gróf veronai parkjában. Szegény Montecchi — ide jöjjön az öreg Korpádiné portájára, itt tanulhatna, hogy kell kertet ápolni és beültetni. — A népszimű szereplői nagy buzgalommal feleltek meg feladatuknak, meg is tapsolták iparkodásukat. Különösen kedves fogadtatásban részesült Felhő Rózsi, kit hosszú ideig nélkülöztünk a szinpadon.

Végül a „Szigetvári vértanúk” adtak lezket a renegát töröknek a hazafiságról. De nem hatalmas, költői szárnyalású dikcióval büntetük volna Szelimet, hanem azon diplomatikus ajánlata után, hogy ne legyen a magyar európa védpajzsa, hanem fordítsa meg a lovát és üsse a törökkel együtt az akkor még nem is nagyon vén Európát, azt kívántuk volna, hogy Zrínyi Mór ur fogja nyakon és ültesse le a földszintre, ott olyan légvonat járta volna át, hogy turbánja alól is kihuzta volna hajaszálát. Ennél méltóbb büntetést még Karaffa sem eszelhetett volna ki.

A kezdet mindannak daczára jó volt és szeretnők hinni, hogy jobb lesz a folytatása.

(A hankett.)

Az előadás után a Kass-vendéglőben bankett volt, melyet a hírlapírók és a színészek rendeztek. Itt száznál jóval többen gyűltek össze emelkedett s e mellett vig hangulatban.

Itt azután anyám elhallgatott;
Az airczomra még egy csókot adott;
Közben elérzékenyült módfelett,
És útnak engedett: „Isten veled!”

... S most különös látvány tárul elém:

A jövődönck képét látom én.
A színész, hogy im egy helyhez szokott,
Érvényesíti a polgárjogot.

A közügyekben kiáll a porondra,
A pótdóra igen nagy a gondja:
A bonviván — pártunk jeles fia,
Kinek sokat kell szónokolnia,
Mig. érdemi felső fokára hágva,
Beválasztják a törvényhatóságba.

A komikust nem hagyja nyugton ez:

Égy évre ő is városatya lesz,
A kövezésért buzgólkodnak. égnék,
És tagjai a gazdasági széknék.

Társulatunknak a kedélyes apja,
Egy pénzintézet tantiémjét kapja,
Buffónk dísztag minden egyesületben
Mert szólni nála nem tud senki szebben,

S ez érdemét sok mással is tetézi . . .
Hősnök magát zászlóanyának érzi,
S a farsang legfényesebb bálja lesz:

Melyben anyánk a ledi patronesz;
A komikánéknk ösztől tavaszig
Árva fiúk konyháján utazik;

S a köztevékenység e szinterén
Kívész közölök lassan — a bohém . . .

— De tréfa, móka, nem ide valók:
E hanggal nem fér össze egy prológ.

Melynek az lenne a rendeltetése;
Hogy igéit jól a szívekbe véssé.
Édes közönségem! Ne vedd zokon,
Hogy e magasztos pillanatokon,
Middön egész lelkem eléd omol,
E perczen sem vagyok elég komoly;
Pedig, ha a dologra gondolok,
A komolyságra lenne bőven ok:
A melyre lépek, úttalan a pálya,
A célnak ezer és egy akadályja,
A megszólás s a gáncs lépten-nyomon,
S lesznek elég sokan a pártomon?
De én nem félek. Él bennem a hit:
A publikum nem hagy magamra itt,
A melyről annyi jót beszélt anyám,
Nem kerüli az én szerény tanyám
Se, — és a nyári, egyhangú napokba'
Az én dolgom is érdekelni fogja.

És mostan, túl az első lámpalázon,
Hozzad menesztem esdeklő fohászom,
Én legnagyobb uram, parancsolóm:
Te nagy közönség, — hallgasd meg a szóm;
A mely a csillagok felé vezet:
Az úton segítsen a te kezéd;
Segíts át az első örvényeken,
S az igaz utat mutasd meg nekem.
Meglásd: az én művészetem se gyatra,
Nem méltatlan kevés jóakaratra.
S meglásd: a nyár, a mire véget ér,
S a „trupp” a téli házba visszatér,
Ki megismert, azt mondja mind a hány:
„Az anyja lánya, igazán, e lány!”

Faragó Rezső.

A fehér asztalt hölgyek és férfiak vegyest ülték körül. Megjelentek a megnyitóra és a Nemzeti Szalon tárlatára érkezett vendégek is. Ott volt *Hock János*, *Leszkay András* színigazgató nejevel, a szintársulat összes férfi és női tagjai, továbbá *Barát Armin* a „Temesvarer Zeitung“ szerkesztője, *Balassa Jenő*, mint a színészegyesület tanácsának tagjai, *Meszáros Kálmán* az orsz. színészegyesület iroda-igazgatója, *Rubovics Márk* festő, *Rózsa Miklós*, a Nemzeti Szalon titkára, *Ernszt Lajos* műgyűjtő ezenkívül számosan a sajtó és társadalom előkelősége köréből.

Az első tósztot *Mandl Vilmos*, a színügyi bizottság tagja mondta az aradi állandó színeszetre, utána *Bács Nándor* a sajtóra, *Nemess Zsigmond dr.* *Hock Jánosra*. Erre *Hock* emelkedett szólásra és magas röptű, a közönséget lelkesedésbe ragadó tósztyában a magyar művészetért ivott. *Barát Armin* kiválóan szellemes felköszöntőben éltette a megnyitás alkalmára készült prolog iróját: *Faragó Rezsőt*, *Benedek Arpád* sikerült tósztyban emelte poharát *Leszkay András* színigazgatóra, az aradi állandó színeszet megteremtőjére.

Nagy meglepetést keltett, mikor *Kőrösy Gizella* emelkedett szólásra és kedves, szellemes szavakban a sajtót éltette. Általános kaczagás között ötletes szavakban köszöntötte fel *Leszkayt*. *Radó Károly dr.* szép beszédben a vendégeket éltette.

A bankettre számos üdvözlő sürgöny érkezett, közöttük *Somogyi Károly* színigazgatótól, *Balassa Ármintól* és *Fehér Dezső* szerkesztőtől. *Vézi József* a következő levélben mentette ki elmaradását:

Kedves jó Direktor Ur!

Nem mehetek Aradra, mert szégyellem magam. Majd ha írok valamit az Ön színpada számára, csak akkor merem odahozni ez idő szerint súlyos önváddal megterhelt személyemet.

Az új hajlékban is sok sikert kívánva
vagyok igaz hive
Budapest, május 30.

Vézi József.

A vacsora után táncz következett, melyen *Gyurkovics András* kitűnő zenekara muzsikált.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Gyurkovics leányok, bohózat.
Vasárnap: Délután: Czigánybáró, operette. Este: *Baba*, operette.
Hétfő: Délután: Nani, népszimű. Este: *Aranykakas*, bohózat.
Kedd: *Bibliás asszony*, operette.

* **Turcsányi Ulga Miczije.** A *Gyurkovics leányok* legnépszerűbb alakja a nyáron sokszor fogja még a házasulandókat dologra siettetni. Az eddigi próbák után a színház körül valóságos dicshymnusokat hallani *Turcsányi Olgának* az alakításáról, mely iránt a közönség különben előre is szépen érdeklődik. A pénztárnál már ma is annyi helyet árultak, a menyinyiből egy gyengébb téli est közönsége kitehlik. Sokan kíváncsiak arra, mit is veszített volna az aradi színház, ha *Leszkay* igazgató erősen nem tartja magát a Nemzeti Színház igazgatójával szemben.

* **A vasárnap délutáni előadás** zajos lesz. Az elismerés zaja *Nyilassy Mátyást* fogja illetni, kinek Zsupánját tisztelőinek nagy száma ovációval készül fogadni. Saffit az egyik új énekesnő, *Kőrösi Giza* éneklí, kinek ez bemutató szerepe, *Parlagi Kornél* lesz Cipra. Dicséretes dolog, hogy *Arzéna* szerepét is elsőrendű énekesnő, *Rédei Szidi* éneklí, kivel így az ensemble műértékben nagyot nyert.

* **Visszautasított aranyérem.** A főváros művészi köreiből feltűnést keltő esemény történt. *Csók István* festőművész kijelentette, hogy a tavaszi tárlat zsürije által neki ítelt állami aranyérmet *nem fogadja el*. Ahhoz értők helyeselik *Csók* eljárását, mert úgy vélekednek, hogy a zsüri ítélete igazságtalan.

* **Vizsgálat a szinkörben.** A nyári színházban ma tartották meg az építési felülvizsgálatot. Itt jelen voltak *Varjassy Lajos* tanácsnok elnöklete alatt az építési bizottság tagjai, továbbá *Sarlot Domokos* főkapitány és *Virágh Lajos* főmérnök. Főképen a vészkijáratokat és a vízvezetéki csapokat vizsgálták meg. A csapok olyan jól működtek, hogy a víz magasabbra szökik, mint a színház teteje. A bizottság mindent rendben talált.

* **A Cyrano de Bergerab tantiémjei.** A jelenkor színműírói között *Rostand* Edmunda van a legnagyobb jóvedelme drámái után. *Cyrano de Bergerac*-ja, melyet most a párisi világkiállítás látogatóinak mutatnak be, tízezer frankot jóvedelmez naponta, tehát körülbelül 1200 frank tantiémet. *Aiglon* című drámája, mely a Sarah Bernhardt-színházban óriási sikert aratott, 11,000 franknyi jóvedelmet hoz naponta, mely 1300 frank tantiémet hoz a szerencsés szerzőnek. Mindkettő összesen tehát naponta 2500 frankot jóvedelmez. Nary kontraszt ez, ha szembeállítják a francia színműírók, sőt klasszikusoknak jóvedelmét korábbi évszázadokból, hogy mennyit jóvedelmeztek azoknak remekműveik. A költők akkortájt színeszeknek nyújtották át darabjaikat, melyet aztán a színház nagyon csekély összegért vett meg. Hogy tovább ne menjünk, csak *Racine*-t említjük, aki *Andromache*-ért egyszersmindenkorra kerek 150 tallér írói tiszteletdíjat kapott.

* **Bezárt színházak** Bécsből telegrafálják, hogy az ottani színházbizottság a Theater an der Wienben és a Carltheaterben az előadásokat tovább nem engedi meg. Az előadások beszüntetését azzal indokolják, hogy a nevezett színházak düledező állapotban vannak.

Sztrájk a gépgyárakban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 1.

A kőbányai-uton levő hatalmas gyártelepen, az államvasutak gépgyárában és a Ganz-féle waggonygyárban, a melyek összesen hat-ezernél több munkást foglalkoztatnak, ma váratlanul nagyobb kiterjedésű lett a sztrájk. Most már ezer munkásnál több szüntette be a munkát. Az államvasutak gépgyárában tegnap reggel a munkások javarésze ismét munkába állott, azonban délután a bujtogatók újból annyira fölizgatták a munkásokat, hogy a hidépítési osztály 256 munkása ismét abbahagyta a munkát. Kivonultak a Népligetbe és onnan küldöttséget menesztettek *Seefahner* igazgatóhoz, a ki *Lőrinczy* főellenőrhöz utasította őket. A küldöttség minimális bér megállapítása és az akkordbér kiegyenlítését kérte. *Lőrinczy* főellenőr kijelentette, hogy míg munkába nem állanak, nem tárgyal velük.

Ma reggel a sztrájkolók nem jelentkeztek, a miért is valamennyit elbocsátották és munkakönyveiket a X. kerületi előjáróságnak adták át. Holnap délelőtt kifizetik őket, kedden pedig a munkásközvetítő-intézet útján új munkásokat fogadnak föl.

A Ganz-féle waggonygyárban szintén szocialista izgatók aknamunkája idézte elő a bérharcot. Az első sztrájk óta, a mely tudvalevőleg az első napon befejeződött, a munkások között, bár az igazgatóság teljesítette kérelmüket, folytonos volt a háborgás. Itt is akkordberek kiegyenlítését és a minimális munkabér megállapítását követelik. Tegnap délután a már sztrájkoló kazánkovácsokhoz az aczélkovácsok, a kovácsok, a lakatosok és az esztergályosok negyedrésze csatlakozott, úgy, hogy most 900 munkás sztrájkol. *Asbóth Emil* ve-

zérigazgató távollétében *Bricht* főmérnök tárgyal a sztrájkoló munkásokkal.

Küldöttségük előtt kijelentette a főmérnök, hogy az akkordberek kiegyenlítését az igazgatóság a munkásokkal együtt szívesen megcsinálja, azonban a minimális munkabér megállapítását megtagadta. A munkások ezzel nem elégedtek meg. Tegnap délután a sztrájkolók bementek a gyárba, a hol aztán a fiatalabb munkások mindenképpen általános sztrájkra igyekeztek rábírní a munkásokat.

A számfejtőség egyik hivatalnoka, *Szántó*, ekkor azt a megjegyzést tette, hogy, a ki nem akar dolgozni, az hagyja el a gyárat. A sztrájkolók erre kivonultak és most már követeléseikhez *Szántó* elbocsátását is fűzték. Az igazgatóság feleletül most már a sztrájkolókat mind elbocsátotta. Munka könyveiket a X. kerületi előjárósághoz vitték és a munkásokat holnap délelőtt fizetik ki. Ezt a határozatot ma délelőtt a kapura kifüggesztett hirdetésben adták tudtukra a munkásoknak.

A gyárak előtt csak egy-egy lovasrendőr jelzi a különleges viszonyokat, a munkások, a kik a közeli népligetben és a kalvária mögött tanyáznak, nem igen mutatkoznak a kapuk előtt.

80 koronáért 10,000.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 1.

Megirtuk, hogy a budapesti verseny-utczai kézbesítő-posta-hivatalnál sikkasztás történt, *Becsky Ignác* postatiszt tízezer koronával meghamisította azt az elszámolási ívet, melyen beszámolnia kellett az általa kifizetett utalvány-pénzösszegekről.

A sikkasztás szorosán összefügg *Becskynek* egy fegyelmi ügyével, melyet a napokban akartak megindítani ellene. *Becsky* hatáskör alá voltak rendelve az utalvány-kihordo alkalmazottak is. Ezekből gyűjtötte össze azokat a kisebb-nagyobb összegeket, melyeket a levélhordóknak akkor kellett fizetniök, ha az utalványokon foglalt összegeknél tévedésből többet fizettek ki a címzettnek. *Becskynek* negyedévenként kellett elszámolnia az egybegyűlt pénzzel és egy ilyen terminus a napokban ismét lejárt. Nyolczvan koronával kellett volna elszámolnia a postatisztnek, de a pénzt saját czáljaira fordította.

Két ízben hívták a főpénztárhoz, hogy számoljon le a levélhordók pénzével, de *Becsky* mindannyiszor talált kifogást, hogy bűnössége ki ne derüljön. Ezalatt megkísérelt mindent, hogy a pénzt fedezze, kölcsönözni akart, de mert nem sikerült, kedden délelőtt özvegy szegénysorsu édesanyjához sürgönyözött Szatmárra, hogy segítsék ki nyolczvan koronával. A pénz nem érkezett meg, délután meg tudomására hozták *Becskynek*, hogy fegyelmét indítanak ellene, ha le nem számol. A postatiszt rettegve látta a veszedelmet és így követte el a nyolczvan koronáért a tízezer koronás sikkasztást.

Kitűnik, hogy a sikkasztás gondolata csak az utolsó perczen jött *Becsky* eszébe, még abból is, hogy másnap szolgálat ideje volt amikor feltétlenül felöltlik, ha nem jön be a hivatalába, holott a szökést könnyebben követhette volna el a szolgálatot előző vagy követő szabad napon is.

A rendőrség kutatásában tegnap, ugylát-szik eredményes nyomra bukkant. A sikkasztó postatiszt menekülésében valószínűleg osztrák földre, *Marburg* felé vette útját. Erre a föltesre egy csáktornyai postatiszt szolgálatot okot. Ez a tiszt, mint a mozgóposták kezelője, ott időzött szerdán délután a csáktornyai vas-

uti állomásházban, mikor a frissen megérkezett lapokból már olvasta a Becsky sikkasztását és személyleírását.

Alighogy a cikket elolvasta, egy idegen lépett elébe, a kire teljesen ráillett a leírás és gyanuja még erősbödött, amikor az idegen azt kérdezte tőle:

— Ugy-e nem kell sokat időznöm, hogy Marburgba utazhassam, osztrák katonatiszt vagyok és félek, hogy nem jutok idején állomás-helyemre.

Az idegen kérdezősködését és kéretlen felvilágosítását különösnek találta a postatiszt, így most már ő kérdezősködött:

— Mért jár akkor civilizáltan, milyen jól beszél osztrák tiszt létére magyarul.

Az idegen a kérdés után egy-két percre bocsánatot kért, hogy dohányt vesz magának, ott is hagyta a gyanakvó postatisztet és ezután végleg eltűnt szem elől.

A rendőrség ez adat folytán most Ausztriában is keresi a megszökött sikkasztót.

Ujabb czimerconkitás az egyetemen.

(Ismét két letört kereszt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 1.

A budapesti egyetemen divatos czimerconkitásokat kezd már megelégeni a világ. Valóságos komikum, hogy amikor a vizsgálat teljes erélylyel folyik, s az egyetem falai között rendőrök és egyetemi polgárok minden gyanus embert, minden gyanus mozdulatot szemmel tartanak: ma újra két czimerconkitás fordulhatott elő.

Ez már tréfának se rossz. Az egyetemi ifjak között, ugylátszik, jól megcsinálta a maga talajt a néppárt. Mert hogy a czimerconkitások csak agitacionális célból történnek, az immár kétségtelen.

A Szent Imre nevével nevezett kath. ifjusági egyesületet a néppárt főuri és papi vezetői a néppárti agitáció egyik tüzhelyévé tették, sőt, ugylátszik, egyenesen evégből rendezték be. A Budapestre feljövő kath. ifjakat jól kiszámított taktikával dugdossák bele, — már aki tudniillik belemegy — s itt a néppárti főurakkal és jeles papokkal való gyakori és előkelő érintkezés varázsával kötik le őket a néppárt szolgálatába. Es innen került be az alma mater falai közé a pápai himnusz. A néppárt jövődöbéli pepineriája ez a hely. Csenedeseu, zajtalanul, de jó számítással készült el ez a fészek, ahol, igaz, az odaédesgetett egyetemi ifjak nagyobb kényelmet és jobb társas érintkezést találnak, mint a füstös kávéházakban de hajh, ennek az ára sem csekély. Bofogják őket Zichy Nándor gróf, Zichy Nép. János gróf és Molnár apátplébános szekerébe és a pápai himnuszt énekeltek velük. Poéta tollára méltó feladat lenne versben megírni, hogy mit mondana az Üdvözítő, ha ezek közé a néppárti farizeusok közé letévedne és látná azt a munkát, a mit ott az ifjuság lelkével és tiszteletreméltó hitével elkövetnek!

(Ujabb czimerconkitás.)

Az egyetemen ma ujabb czimerconkitásokat vettek észre. Az egyiket az első emeleten, két oszlop mellett levő koronáról, a másik a földszinten egy hirdetési táblán követték el. Mindkét helyen letörték a korona keresztjét.

Hogy a mai czimerconkitásokat miként követhették el, arról fogalma sincs senkinek. Valószínűnek látszik, hogy olyan kezek működnek ott, melyeket gyanuba venni eddig nem mertek.

A rendőrség a felügyeletet megkettőztette.

(A vizsgálat.)

A budapesti államrendőrség ma folytatta a vizsgálatot az egyetemi czimercserítés tárgyában. Geguss Dániel fogalmazó kihallgatta a tegnapi gyűlés szónokait.

Érdekes volt Majtényi Géza piarista tanárjelölt vallomása, ki azt vallotta, hogy a letört keresztet legelőször ő vette észre és látta is a kereszt helyébe rajzolt dávidpajzsot (mogen-davidot.) Ő azonban ez utóbbit rögtön letörölte.

Az egyetem főkapuját ma becsukták. A bejáratot két rendőr őrzi állandóan.

(A rendőrség jelentése.)

A czimerconkitások ügyében megindult vizsgálat eddigi eredményéről a rendőrség a következő hivatalos jelentést adta ki:

Az egyetem építésze kijelentette, hogy május 25-én pénteken még semmi hiány sem volt tapasztalható. Ugyanaznap két tanu látta, amint két fiatalember az első emeleti diszterembe akart bejutni, de a terem zárva volt, s így eredmény nélkül mentek el.

Másnap, szombaton délelőtt tizenegy órakor, a második emeleten dolgozó előbb említett két tanu egyike valami koppanásra lett figyelmes és látta, hogy az első és második emelet közötti lépcsőn ugyanaz a két fiatalember áll, s egyikük, ki magasabban állt, botját ütésre mérte. A tanu rájuk kiáltott, mire ijedten elfutottak.

A tanuk aztán megnézték a czimert, hova a fiatalember botjával sujtott, s látták, hogy a kereszt le van ütve. Hivatalosan megállapították ezután, hogy több kereszt is hiányzik.

Hétfőn, május 28-án a kultuszminiszternek tudomására jutott az eset. Ugyanakkor az építész elrendelte, hogy a hiányzó keresztet pótolják. Az építész maga is megtekintette a czimereket, s konstataulta, hogy hét kereszt egészen hiányzik, bárom pedig még van rongálva.

Az említett két tanu egyike szerdán reggel hetedfél órakor ismét látta a két fiatal embert, s hallotta, amint egyik így szólt a másikhoz:

— Nézd, már megcsinálták! (t. i. a keresztet).

Mikor a tanukat észrevették, elfutottak. A rendőri jelentés ezután részletesen elmondja a két fiatalember személyleírását.

A kolozsvári jogászok segélyegyesülete és a győri katolikus tanítóképző ifjusága ma üdvözlő sürgönyököt küldtek az egyetemi-kör elnökségéhez, üdvözlőlvén azt a czimerconkitások ügyében tanusított erélyes föllépéséért.

Papp Béla válópöre.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 1.

A testvérgyilkos Papp Bélára közeledik a végítélet napja és az a borzalmas gondolat, hogy a bitófán fogja bevégezni elkényeztetett uri életét, őrzöngővé teszi.

Sötét börtöne mélyén most őrzöngő félelemben tölti napjait. De nyugtalanságát és beteges izgatottságát nem a bűnös lelkiismeretnek feltámadása és magábaszállása okozza, hanem a gyáva félelem a haláltól, melyet oly bátran osztott saját vérének.

Mióta a halálos ítélet kihirdették előtte, a daliás férfiúnak, a nyalka huszártisztnek ereje végkép megtörött és a haláltól való félelmeből örülési rohamok kinözzák. Enni nem akar, és mindig csak azt hangoztatja:

— Inkább az éhhalált, mint a bitót!

És mikor rövid időre kinyitják czellájának ajtaját és azon beárad a bódító tavaszi levegő, édes emlékek sulya alatt görnyed a testvérgyilkos rab és remegő ajkai hangtalanul mondják:

— Élni akarok, hagyjatok élni!

Aztán ismét becsapódik a nehéz vasajtó, fordul a zárban a kulcs és a rab megint egyedül marad, de nem mardosó lelkiismeretével, hanem a víziókkal, az őrzöngés beteges állapotával, melyek a bitót tárják fel előtte. És érzi nyakán a kötelet, mely mind szorosabbá fűződik rajta és ösztöne megérzi a közeledő végítélet napját.

Védőügyvédje Kelemen gyakran látogatja meg halálraítelt védenczét a sötét czellában és ilyenkor mindig azzal vigasztalja és biztatja őt, hogy a kurián jobbra fordul sorsa.

A védő ügyvéd különben a kurián a semmiségi panasz tárgyalásánál személyesen fog részt venni.

De addig is, míg a kuria dönt ez ügyben, egy másik pörben hozott ítéletet a szatmárnémeti királyi törvényszék és az Papp Béla ne-jének válópöre. A törvényszék felbontotta Papp Béla házasságát és három gyermekét az anyja gondozására bizta.

Indokálásában kimondja a törvényszék, hogy Papp a válópör tárgyalásán a szabályszerű idézés daczára sem jelent meg, így felperes kérelmére ezen okból bontotta fel a házasságot, mivel alperest az esküdtbírósg gyilkosság büntette miatt, mint felbujtót, kötéltálati halálra ítélte.

Zsoldics, a másik halálra ítélt már nyugodtabban türi sorsát, bár őt is teljesen le-sujtotta a halálos ítélet.

Védője Herman Lipót a minap adta be a kegyelmi kérvényt a szatmári kir. törvényszékhez.

HIREK.

— Személyi hir. Goldis József gör. kel. román püspök püspökfürdői nyaralójából ma visszaérkezett Aradra.

— Hock János Aradon. Aradváros szeretettel várt vendége, a művészeti-egyesület tiszteletbeli elnöke, Hock János orsz. képviselő a Nemzeti Szalon elnöke a ma esti vonattal megérkezett. A ritka népszerűségnek örvendő, nagynevű szónok Rózsa Miklós titkár kíséretében azonnal a Lyceumba hajtatott, hogy megtekintse az immár elrendezett tárlatot, hol Rubovics műtáros és Ernszt vál. tag fogadták. Az elnök legteljesebb megelégedését fejezte ki a sikerült rendezés felett s egyben azonnal értesítette a Szalon rendezőit, hogy a főispánné Ó Méltósága óhajára — a ki nem szeretné kettészakítani a publikumot a nőegyleti ünnepség és a tárlat megnyitása között — a vernissaget hétfő délelőtt 11 órára halasztotta. A megnyitás előtt a kiváló egyházi szónok ünnepi prédikációt tart a minoriták templomában délelőtt 10 órakor. — Hock János különben ma este megjelent a szinkör megnyitó ünnepségén, hol beléptek a tanuló ifjuság lelkes éljenzéssel fogadta s részt vett az azt követő banketten is, hol állandó lelkes óváció tárgya volt.

— A honvédkerület új parancsnoka. A honvédelmi miniszter Klobucsár Győző vezérőrnagy lugosi dandárparancsnokot a szegedi II. honvédkerület parancsnokságának vezetésével ideiglenesen megbizta. Az új parancsnok legközelebb Szegedre megy és elfoglalja diszes, új állását. Klobucsár, aki a legkiválóbban képzett tábornokok közül való, eddig a lugosi honvéd gyalogdangár parancsnoka volt. Klobucsár a nyugalomba vonult Pacor altábornagy utódja lesz.

— Fejedelmi eljegyzés. Brüsszelből telegrafálják: Hivatalosan közözzéssük, hogy Albert belga trónörökös eljegyezte Erzsébet bajor hercegnőt.

— Adóelengedés fagykarak miatt. A földmívelésügyi miniszter utasította a szőlészeti és

borászati felügyelőket, hogy ott, ahol a szőlőket az ideai késői fagyok érték, a fagy által megtámadott szőlőtőkék további helyes kezelésére s a bajok orvoslására a szőlőbirtokosoknak a megfelelő utbaigazításokat és szaktanácsokat adják meg és világosítsák fel a szőlőbirtokosokat, minő eljárást kell követniök arra nézve, hogy az elemi csapások által okozott károk rendkívüli eseteiben a közadók kezeléséről szóló törvény rendelkezései értelmében járó adóelengedés iránt való igényeiket miként érvényesítsék. Ugyanezen alkalommal utasította a miniszter a szőlészeti és borászati felügyelőket egyszer s mindenkorra, hogy elemi csapás bekövetkezése vagy a szőlőnek akár állati, akár növényi ellenségei fellépte és elterjedése esetére külön rendelet bevárása nélkül a szőlőbirtokosoknak a védekezésre vagy az orvoslásra szükséges eljárások megmagyarázásával és demonstrálásával, valamint általában a megfelelő utmutatások és szaktanácsok megadásával segítségére siessenek.

— **Kerékpárosok a népnepélyen.** A polgári jótékony nőegylet nagyszabásu ünnepélye igen szép ponttal bővült, amennyiben az *Aradi kerékpár klub* és „*Meteor*“ kerékpár klub, együttesen körülbelül 60 tag, a délben érkező *szege-di* kerékpárosokkal együtt felvonulást rendez a ligetben, s ők nyitják meg a virág és konfetti csatát kerékpáron. Ily nagyszabásu felvonulást még Aradon nem rendeztek s így a népnepélynek bizonyára érdekes pontja lesz ez. A virágcsata mozgalmassá tétele végett kint a ligetben rendeznek be virágkereskedést, a melyekben husz fillérnyi szabott áron árusítanak egy-egy virágot

— **Erdekes eljegyzés.** Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy br. *Atzél Elemér*, a nemrég elhunyt *Atzél Béla* br. fia, ki tavaly Aradon szolgált, mint egyéves önkéntes, eljegyezte *Vass Margit* grófnőt. Az eljegyzést a gyász miatt csak legszűkebb családi körben ünnepelték.

— **Készülődés Kína ellen.** Kínába egyre veszedelmesebb arányokat ölt az idegenek üldözése, a melyet a *boxerek* szektája gyilkos kegyetlenséggel folytat. Rabolnak, gyilkolnak az idegenek város részeiben, s csak a fegyveres közbelépés segít. A hatalmak a legvégsőre is készek Kína ellen, s a hadihajók összpontosítása nagyban folyik a kínai vizeken. A jelek szerint nincs kizárva, hogy valóságos harcz fog kitörni. *Shanghai*ből jelentik, hogy ott az a vélemény, hogy Oroszország *Port-Arturból*, a hol 20.000 embere van, *Takuba* fog sereget szállítani. *Peking*, *Tiencsin* és *Pastinfu* között minden összeköttetés megszűnt. Az orosz követ úgy rendelkezett, hogy minden nélkülözhető ágyunaszád *Takuba* menjen. A kínaiak *Hunamból* és *Kiangnanból* gyűjtenek össze nagy seregeket. — *Junghu* főparancsnok azonban még mindig nem akarja átvenni a főparancsnokságot; avval védekezik, hogy beteg. *Washingtonból* érkező távirat azt jelenti, hogy ott a kínai válságot nagyon komolynak tartják. *Kempff* admirális parancsot kapott, hogy tegyen meg minden intézkedést az amerikai alattvalók megvédésére és ha kell indítsa utnak a tengerészcsapatokat *Peking* felé.

Bécsi távirat szerint a *Zenta* nevű osztrák-magyar hadihajó, mely a kelet-ázsiai vizeken tartózkodik, parancsot kapott, hogy azonnal induljon el *Takuba*

— **Szélhámosság villamos vasuti jegyekkel.** A budapesti rendőrség letartóztatott ma egy *Sterk* Nándor nevű szélhámost, ki különböző raffinériákkal egy egész csomó embert becsapott. *Sterk* 25 éves fiatalember, ki ezelőtt vasuti altiszt volt. Bünei közül negyvenöt családi

esetet beismert. Tanárokhoz és hivatalnokokhoz szeretett járogatni azzal az ürügygyel, hogy olcsó villamos vasuti jegyeket szerez számukra. A jegyekre aztán előlegeket szedett fel, s ezzel odébb állt.

— **A zivatar pusztításai.** A mai zivatar ugylátszik országos volt. Rombolásai közül nem utolsó az, hogy a telefonvezetéket Arad és Budapest között erősen megrongálta, úgy, hogy az éj folyamán telefont nem is használhattunk. A fővárosban benzinrobbanást is okozott a zivatar, amennyiben egy *Izabella*-utcai ház pinczéjébe a víz behatolt, s a tüzoltók munkája következtében egy ballon benzin felrobbant. Szerencsétlenség nem történt. Egy másik ház csatornáját a víz feltörte, s egy gyermekhullát dobott az udvarra.

— **Pünkösdi kirándulás Menyházára.** Az aradi és csanádi egyesült vasutaktól nyert értesítés szerint a pünkösdi ünnepek alkalmából *Menyháza fürdőre* rendkívül olcsó 50% kedvezményű 3 napig érvényes menettérti jegyek adatnak ki az összes állomásokról. Így Aradról *Menyházára* és vissza I. oszt. 7.20 korona, II. oszt. 5.40 korona és III. 3.60 koronába kerül. A közönség nagyobb kényelmére az Aradról déli 12 óra 6 perczkor induló vonathoz is csatlakozás lesz *Borossebesen* *Menyháza* felé úgy, hogy ezen vonatot használva délután 5 óra 29 perczkor *Menyházára* érkezik. Hasonlókép a délelőtt 11 órakor Aradra érkező vonathoz is lesz csatlakozás *Borossebesen*; ezen vonathoz a *Menyházáról* reggel 6 óra 4 perczkor induló vonat csatlakozik. A menettérti jegyek Aradon az arad-csanádi vasut képviselőjénél váltandók.

— **Novelli levele választóihoz.** Megirtuk, hogy *Fermo*, olasz város képviselőjéül *Novellit*, a világhíres színészt jelölte. A milanoi *Secolo* című ujság közlése szerint *Novelli* a következő levelet írta választóihoz:

Az Önök ajánlata megtisztelő rám, de vissza kell azt utasítanom. Sem időm, sem hajlandóságom nincs arra, hogy a társadalom támaszai között üljek a parlamentben. A politika mindig úgy hatott reám, mint a *kisértetek* a gyermekre, a politikusok mindig is *vadorzónak* nézének engem. Es én nem sajnálom, hogy ilyen vagyok, sőt inkább hálás vagyok érte a sorsnak. Inkább élek *magányos emberek* között, minthogy az *Olympusra vezető útért* („La scala all' Olimpo“) izzadjak — persze csak a parlamenti *Olympust* gondolom — a hol egyenesen belerohannék abba a veszedelembe, hogy a politikai szenvedélyek áradatában („Le Forrent“) inni, vagy megfulni („Bere s affogare“) kell nekem. Nem barátaim, hagyjanak meg engem *szentivánéji álomban*, hagyjanak engem a muzsákkal, az én *leányzóim*-mal („Vergini“) mulatnom. De azért ne higyjék, hogy én *népgyűlölő* vagyok, ellenkezőleg én rajongok az igazságért és gyűlölöm a *becsteleneket*, s az a hitem, hogy *mindennek alapja* („La base de tutto“) a *becsület*. Mindig ez volt a véleményem, s ne higyjék, hogy elszáll ez, *mint a falevél* („Come le foglie“) a melyet a szél leráz. — De ezzel végeznem kell, mert a függőnyt felhuzzák már.

Ez a szellemes levél, a mely csupa oly darab nevéből van összeállítva, a melyben olasz földön *Novelli* szerepeket játszik, alighanem csak nehezebbé tette a választóknak a lemondást arról, hogy *Novellivel* képviseltessék magukat a parlamentben.

— **Jégverés a környéken.** Az ideai tavasz igen sok csapást hozott a gazdaközönségnek. Előbb az árvíz okozott nagy károkat, majd a fagyos szentek tették tönkre a szőlőtermés javarészét, most pedig nap-nap után jégverésekről kapunk hírt. Ma délután, mint jelentik, *Szemlak* határában volt erős jégverés, míg az utóbbi két napon *Nagylakon*, *Pusztaszenttamáson*, *Csabán*, *Köröstarcsán*, *Eperjesen*, *Pusztaku-*

tason és *Kis-Iratason* pusztított a jég. A legtöbb kárt az utóbbi helyen okozta. Tegnap délután *Nagyszalontán* volt óriási jégvihar. Dió-nagyságu jégdarabok hulltak hoszu ideig úgy, hogy még egy fél óra mulva is lapátokkal hányták a jeget az utcán. *Budapesten* — mint levelezőnk jelenti — este tört ki iszonyu vihar. A mélyebben fekvő területeket egészen elöntötte a víz. A tüzoltókat számos helyre kellett kirendelni, hogy a pinczelakásokból kiszivattyuzzák a meggyült talajvizet. A károsodás a külvárosokban jelentékeny.

— **A főváros kegyelete.** Az a sok gyászos emlék, amely az újépületnek immár ledöntött falaihoz fűződött, s amely méltó arra, hogy az utókor lelkében kegyelettel megőriztessék, a főváros gondoskodásából nem fog végképen felejtésbe menni. A hatalmas terrén közepére tervezett Szabadság-téren, valószínűleg *Batthyányi* Lajos ércalakja fogja hirdetni az első miniszterelnök mártirhalálát, s a térbe torkoló utcák is egy-egy vértanu nevét adják át a halhatatlanságnak. Egy árlejtésből ugyanis, a mely az Újépület telkén átvonuló utcák burkolására hirdet nyilvános pályázatot, látjuk, hogy az egyik utcát *Kiss Ernőről*, a másikat *Perczel Mórról*, a harmadikat *Aulich-ról*, a negyediket *Vécsey-ről* nevezik el. A főváros ily módon akarja leróni kegyeletét vértanuinokkal szemben, ha már rohamos fejlődése nem vehetett gátat oly sok gyászos emlék színhelye lerombolásának.

— **A katonaság köréből.** *Germasz Károly* csász. és kir. 33-ik gyalogezredbeli főhadnagy várankozási illetménnyel szabadságotatott.

— **Mit örölnek a szegedi malmok.** A szegedi rendőrség tegnap egy kis körutazást tett a szegedi malmok körül. Nem kis meglepetést szerzett ezuton magának. Kitünt, hogy csaknem minden malomban *fűszerek hamisítására szánt anyagokat* örölnek, azok a *terménykereskedők* közvetítésével a kereskedők üzletébe kerülnek. Pár nap előtt ugyanis a szegedi tisztí főorvos kérte a tanácsot, utasítsa a rendőrséget, hogy a nyári idény bekövetkezte előtt a maga hatáskörében a szükséges egészségügyi óvintézkedéseket tegye. Többek között szigoruan vizsgálja meg az élelmi-szer piacokat és azon helyeket, ahol élelmi-szerekhez szükséges anyagokat állítanak elő. *Koczor János* helyettes főkapitány, *Csonka Ferehcz* városi vegyész és *Machold Miksa* dr. ker. orvos vettek részt a mai szemleutban. A malmokat sorra vizsgálta a rendőrség, mint a közegészségügyi hatóság emberei, akiknek észlelelei a következők voltak: A szegedi malmok nagy része *mogyoróhéjat* és az ugynevezett *matta gabonaaljhulladékokat* örli össze. A *mogyoróhéjat* *Triesztből*, a *matát* *Németországból* szállítják a malomtulajdonosoknak. A megörölt héjat és *matát* a *terménykereskedők* vásárolják össze potom áron. Kiderítette a rendőri vizsgálat, hogy a *matával* a *borsót*, a *mogyoróhéj* porával pedig a *törött fahéjat* hamisítják a kereskedők. *Aruikkal* pedig elárasztják az összes kiskereskedéseket. Ily módon ugyancsak csinos haszonhoz jutnak. Mert míg pl. a tiszta fahéj kilóját 1 frt 85 krért kapják, a kevert fűszer tiz krajczárjukba kerül. Megállapították a vizsgálat során, hogy a szegedi malmok *már évtizedek óta* örlik a *mogyoróhéjat* és a *matát*.

— **A Neptun uszodája megnyílt.** A *Maros fürdő* egyik része: a férfi uszoda és tükörfürdő elkészült és holnap, szombaton, június 2-ikán megnyitattik. A fürdő igazgatósága úgy intézkedett, hogy a hirtelen rekkenőre vált időt tekintve, addig is, míg a női oldalon bevégeznék a felépítési munkálatokat, a *fürdő helyiségeit délelőtt tizenkét óráig kizárólag*

nők használhatják, míg a nap többi részében a férfiaknak állnak azok rendelkezésre. A fürdő-jegyek ára a tavalyi maradt.

— **Az orleansi herceg Konstantinápolyban.** Az *Iklam* nevű török ujság jelenti, hogy az orleansi herceg feleségével Konstantinápolyba fog érkezni a napokban a szultán látogatására. A török fővárosból a hercegi pár Bulgáriába és Romániába megy.

— **Elhunyt kir. közjegyző.** Az aradi kir. közjegyzői kamara közhírré teszi, hogy *Bernád Miklós* hátszegi kir. közjegyző meghalt. Irodájának vezetésére az új közjegyző kinevezéséig *Kölgessy Adrián* aradi közjegyző-helyettes rendeltetett ki.

— **Halálozás.** Részvétel vettük a következő gyászlapot: Alólirottak fájdalomtelt szívvel tudatják forrón szeretett és felejthetetlen jó édes anyjuk, nagyanyjuk testvér, anyósuk és rokon özv. *Kováts Jánosné* szül. Gaal Karolinának folyó évi június hó 1-én hajnali 3 órakor, életének 73-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 2-án délután 5 órakor fognak *Orczy-utca* 6. számú házból az ev. ref. szertartás szerint a felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Arad, 1900. évi június 1. Béke hamvaira! *Kováts János*, ny. m. kir. honvéd alezredes, *Kováts Oktáv*, *Kováts Mária*, férj. *Kaszó Dénesné*, gyermekei. *Kováts Mária* férj. *Keller Szeréna*, *Kováts Oktávné* szül. *Jakabffy Lenke*, *Kaszó Dénes* veje és menyei. *Török Lajosné* szül. Gaal Mária, Gaal Oktáv testvérei. *Török Lajos ügyvéd*, Gaal Oktávné szül. Nagy Mária sógorai és sógornők. *Kováts Zoltán*, *Margitka*, *Kálmán*, *Jancsi*, *Zoltán*, *Jolánka*, *Kaszó Irénke*, *Laczi*, *Kálmán*, *Miklóska* unokái.

Hönig Erzsike életének negyedik évében ma Aradon elhunyt.

— **Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi,** hogy *Pálmai Lajos* dr. aradi ügyvédet önkéntes lemondása következtében az ügyvédek lajstromából törölte továbbá hogy dr. *Tamasdán Livius* ügyvédet, Arad székhellyel, az ügyvédi lajstromba folytatólag felvette.

— **A kínai forradalom.** A politikai világ most aggodalommal tekint Kína felé, ahol a boxerek felkelése veszélyes helyzetet teremtett. A boxerek e felkelése a Kinába tóduló „idegen ördögök” elleni gyűlöletükből eredt. A pekinghangkai vasutvonal építői, belga mérnökei és munkásai ellen zúdultak fel a boxerek elsősorban, azt hangoztatva róluk, hogy ezek az idegenek Kína feldarabolására lettek kiküldve. A mérnökök és építészek helyzete nap nap után kritikusabbá vált, míg végre menekülniök kellett a boxerek dühe elől. A nagyhatalmak, értesülve kiküldötteik kellemetlen helyzetéről, védelmükre minden intézkedést megtettek. Nem kevesebb, mint tizenegy hadihajó, köztük nyolcz orosz, indult a szorongatott emberek segítségére. A helyzet most már türethetőbb, mert a kínai csapatok minden pontot megszántak, ahol zavargások történtek.

— **Egy express-vonat összeütközése.** Párisból jelentik, hogy az onnan Kölnön át Szent-Pétervárra menő expressvonal éjjel egy óra ötven perczkor St. Quentin mellett egy tehervonattal összeütközött. Az express vonat mozdonyvezetője halálos sérülést szenvedett, három kaul és egy utas súlyosan megsebesült.

— **Püspök és főispán.** Egyik debreczeni újságban olvassuk a következő újdonságot:

— A tegnapi városi közgyűlésen érdekes epizód játszódott le. Szereplői gróf *Degenfeld* főispán és *Wolafka* püspök. A „Debreczeni Kö:”, mely Budapesten tömöríti össze a civis városból elszármazottakat, kérte a várost, hogy fogadja el a védnöki címet, s utaljon ki némi segélyt. Egyik bizottsági tag felállott, s ellenezte a segély megszavazását. *Wolafka* püspök azonban hangosan agitált a segély megszavazása mellett.

— Meg kell adni, meg kell adni, azok a mi fiaink!

— *A méltóságos ur fiait?* — kérdezte *Degenfeld* gróf az ő szokott mosolyával?

— Igen hát, az én fiaim, erősítette *Wolafka*. Van nekem sok fiam!

— *Azt tudom* — válaszolt a főispán kedélyesen.

Wolafka azonban nem engedte a dolgot félremagyarázni, hanem hirtelen ríposztirozott.

— Természetes dolog, van nekem legalább 10 ezer fiam.

— *A. egy kicsit sok, méltóságos ur* — szolt még egyszer a főispán.

No de szó a mi szó, az 50 frt segélyt megszavazták.

— **Mágnás orvos.** Olyan orvos tudnillik, a ki mágnás, nem pedig aki mágnásokat gyógyít, mert ilyen van elég. Mágnásnak, ha már egyáltalán tudományos pályára léptek, legfőleg is jogi doktorok lettek eddig. Most akadt egy orvosdoktor is. Bécsben ma avatták az összes orvosi tudományok tudorává *Batthiányi László* grófot, az egykori magyar miniszterelnök fiát. A gróf harmincz éves és nős ember.

— **Négy gyermek tűzhalála.** Sátoralja-Ujhelyről táviratozza tudósítónk: *Bics* pusztán, *Andrássy Géza* gróf tanyáján ma tűz ütött ki. Egy paraszt kunyhó fogott lángot s a tűz oly rohamosan terjedt, hogy menteni semmit sem lehetett. A gunyhóban négy hat és nyolcz év közti gyerek volt, ezek ott égtek valamennyien.

— **A sóhivatali sikkasztás.** Az aradi törvényszék vádtanácsa tudvalevőleg szabadlábra helyezte a sóhivatalnál elkövetett sikkasztással vádolt *Grau Lajos* mázsatisztet. Az ügyészség megfélebbezte ezt a határozatot, mire ma érkezett meg a nagyváradi kir. táblától az ítélet. Ez, az ügyészség felebbezését elutasítva, *Grau szabadlábra helyezettetését megerősíti.* A vizsgálat természetesen tovább folyik az ügyben.

— **Összeférhetlenségi tüntetés.** A szociáldemokrata párt — mint budapesti tudósítónk jelenti — hatodikán nagy tüntető körmenetet fog rendezni az összeférhetlen képviselők ellen és az összeférhetlenségi bizottság ellen. A bizottságra azért haragszanak a szociálisták, mert azt határozta, hogy nem hívja meg tárgyalásaira azokat a bejelentőket, a kik nem képviselők. Ez fáj a szociálistáknak, mert ők az összeférhetlenségi tárgyalásokat elveiknek proklamálására szerették volna kihasználni.

— **Vizsgálat egy tisztviselő ellen.** Hónapokkal ezelőtt — mint annak idején megirtuk — feljelentést tettek *Beóthy László* dr. nagyváradi főispánnál *Istvánffy István* városi első aljegyző ellen, akit hivatali szabálytalansággal vádoltak meg. Amint a följelentés a lapok révén köztudomású lett, *Istvánffy István* fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen. A főispán áttette az ügyet *Bulyovszky József* polgármesterhez, ki a fegyelmi vizsgálat vezetését *Komlóssy József* gazdasági tanácsosra bízta. Hosszu időn át tartott a vizsgálat, mely a legjelentékenyebb részleteket is felölelte, s a melynek során számos tanu vallomását vették jegyzőkönyvbe. A vizsgálat eredményét ezután beterjesztette *Komlóssy* tanácsos a polgármesterhez, ki az iratokat *Dus László* városi főügyésznek adta ki, hogy kikérje jogi vélekedését. A főügyész már elintézte a kérdést, szerinte *Istvánffy* nem követett el szabálytalanságot, melyért fegyelmileg büntetni lehetne. A vizsgálat rendjén ugyanis nem gyűlt egybe kellő bizonyíték a följelentett tisztviselő ellen. Az ügy szabályszerű módon a fegyelmi választmány elé került, melynek elnöke *Tóth Márton* tisztí alügyésznek adta ki az iratokat.

— **A szinpadi hóhér.** A Csernovitz melletti *Kamenitzben* az idei farsang alatt nagyobb szerű mulatságot rendeztek, mely alkalommal a közönség mulattatására *Hilsmer* felakasztatását adták elő. Az akasztás jelenetét oiy realiztikusan mutatták be, hogy *Hilsmer* személyesítője ájultan esett össze és csak két órai kintlódás után tért ismét eszméletre. Miután e

procedura által gégefője oly annyira megsérült, hogy beszélő képességét teljesen elvesztette, beperelte hóhéraját, aki oly élethűen adta szerepét. Súlyos testi sértés vétségében vétköznek mondotta ki a törvényszék és a „szinpadi hóhér” négy havi nehéz börtönre ítélte.

— **A bűnügyi osztály.** Az aradi rendőrségnél szervezett bűnügyi osztálynál két új tisztviselői állás kerül betöltésre, egy alkapitányi és egy segédtiszt állás. Ezekre most tüzték ki a pályázatot.

— **Az eltűnt főhadnagy jelentkezett.** A *Budapesti Közlönyben*, mint megirtuk *Palkovits* altábornagy körözvényt tett közzé *Schieszl* főhadnagy ellen, ki *Koloszvárról* eltűnt és január 25. óta ösmeretlen helyen tartózkodik. Mint táviratozzák, *Schieszl Albert* főhadnagy ma délelőtt jelentkezett az ezrednél.

— **Herceg és udvarhölgy.** A sok házasságok között, melyek az utóbbi időben a *pétervári* főrangú körökben kötöttek, egyetlen egy sincs, mely oly nagy érdeklődést keltett, mint a fiatal *Henrik Sayn-Wittgenstein-Sayn* hercegnek romantikus házassága *Nabakow* kisasszonnyal, a királyné palotahölgyével. A házasság előzményeiről a következőket jelentik: Az orosz husvét vasárnapján a főváros legféltreesebb negyedének kis temploma előtt két fiakker állt meg és senki sem hitte volna, hogy e pillanatban egy szerelmes pár, herceg és palotahölgy rebeget el a „holtomiglant.” A herceg atyjának egy birtokán lakott és itt legközelebbi szomszédja a *Nabokow* család volt. Itt ösmerkedett meg a herceg az alig 22 éves gyönyörű leánnyal. Csakhamar gyöngéd szerelmi viszony fejlődött ki a fiatalok között és a herceg, a polgári származású leányt szülői tudta nélkül el is jegyezte. Az eljegyzést titkolták, mert félték, hogy ha a szülők tudomására jut a dolog, áthidalhatlan akadályok fognak felmerülni. A fiatal ember addig beszélt a leánynak, míg az beleegyezett a titkos házasságba. A herceg a legnagyobb eréllyel és kitartással háritotta el az eléjük gördülő akadályokat. Talált egy papot, ki hajlandónak nyilatkozott az esküvő ceremóniáját végezni. A herceg erre tanukat szerzett és az esküvő vasárnap délután megtartott. A templomból a fiatal pár a leány anyjához ment. Az anyát csak hosszas kérés és könyörgés után tudták rábírní, hogy áldását rájuk adja. Holnap utazik a fiatal pár *Meránba*, ahol a herceg szülői előtt megismétlik a vallomás jelenetét, mely előreláthatólag szintén áldással fog végződni.

— **A civilizáció szent nevében** indították meg tudvalevőleg az angolok a háborút a szerencsétlen leigázott tur köztársaságok ellen. Ennek a „szent civilizáció”-nak és „humizmus”-nak ékes példájáról nyilatkozik most a párisi *Liberté*-ben egy *Kannemayer Fritz* Karel nevű bur ember, aki az angolok fogságából nemrég megszökött. Elandslaagtenéi került fogságba. Bár eldobta volt fegyverét és levegőbe emelte két karját, egy angol tiszt mégis hátszszor sütötte ki reá a fegyverét. Egy másik tiszt, akinek vállrojtját kis korona diszítette, karddal hasította szét *Van Aswegen* fejét, bár a szerencsétlen ember magasba emelte volt a kezét a megadás jeléül. *Robertson* nevű burtól hallotta, hogy az angol katonák rákiáltottak egy sebesült vén burra, hogy álljon fel; mikor aztán az öreg engedelmeskedni próbált, lelőtték. A fogoly burokat a hajón összepréselték és még csak le sem ülhetek. Az idősebbeknek lába megdagadt. Orvosi segélyről szó sem volt; csak *Simonstownban* voltak orvosok. Egy *Baumann* nevű burghert és néhány társát *French* katonái elfogták. Kört képeztek egyik bur körül, aztán pigstickinget játszottak, vagyis azt tették, hogy lóháton körül nyargalták és lándzsákkal szurkálták feléje. Amikor már négy sebből vérzett, egyik dzsidás leszállt a lováról és azután így szolt hozzá:

— Megszabadítom ettől a nyomorult élettől.

Azzal revolveréből rálőtt és megölte.

Majd *Baumann* állították a körbe és megengették neki, hogy tarisznyájával védekezzen a szu-

rások ellen. Baumann oly ügyesen védekezett, hogy csak egy helyen sebesült meg. A dzsidások ezután azzal mulattak, hogy a burok fejére erősitett narancsokat ketté szabdalták. Eközben Baumann feje bőréből is vágtak le egy darabot.

Kannemayer háromszor kísérlette meg a szökést Simonstownból, de csak a harmadik kísérlete járt sikerrel.

— **Vérezgő katona.** *Jellinek* Pál a 24-ik vadász zászlóalj 3-ik századához tartozó közlegénye az éjjel Budapesten az Izabella és Aradi-utca sarkán belekötött egy eddig ismeretlen napszámosemberbe, a kit azután oldalfegyverével annyira összeszurkált, hogy eszméletlenül, sok sebből vérezve került a dologházi kórházba. A vérezgő katonát az őrjárat bekísérte a térparancsnokság fogházába.

— **Főherczeg és közbaka.** *Frigyes* főherczeg pozsonyi hadtestparancsnok környezetében sokat mulatnak egy komikus kalandon, mely a főherczeg legutóbbi kaszányvizsgálata közben történt. Az egyik legénységi szobában függött a főherczeg olajnyomatu arcsképe. A főherczeg megszólított egy jámor képű rekrutát, hogy tudja-e, kit ábrázol a kép. A derék hadfi zavarba jött. Tekintete egy ideig ideoda tévelygett a főherczeg és a kép között, majd széles mosolyra vonta a száját és megszólalt:

— Hiszen ez maga!

De a főherczeg ezzel nem elégedett meg. Azt is akarta tudni, hogy ismeri-e a baka a rangfokozatot is, mert a kép még altábornagyi egyenruhában mutatta a főherczegét, a ki most tábornagy. Tovább kérdezte tehát, hogy mi különbség közte és a kép között. Marsnak ez a nem épen lángeszű fia iszonyuan fött a szűk egyenruhában. Kétségbe esetten kidüllesztette a szeméit, hogy akár egy csekélyke kis különbséget is felfedezzen. Sokáig tartott ez a vergődés. A kíséretben volt tiszték végül is megkönyörültek a jámbor legényen és titokban az egyenruha galléjára mutogattak — de minden hiába. Hirtelen azonban világosság támadt a legény fejében, mert mikor a főherczeg megismételte a kérdést, gyorsan és kiderült ábrázattal felelte:

— Azon nincsenek lábai! (A kép ugyanis térdkép volt.)

A főherczeg és a kíséret felkaczagtak erre a válaszra, míg a legény nem tudta elképzelni, hogy mi nevetségest mondott ő a sok fényes nagyurnak

— **A részegeskedés vége.** *Schwab* Lajos 28 éves budapesti ügynök az éjjel alaposan lerészegedett, s ilyen állapotban botorkált végig az Attila-köruton. Közben a 16-ik számú ház előtt lebukott a gyalog utról s oly szerencsétlenül verte oda magát, hogy menten fülén, száján megeredt a vér. Valószínűleg koponyatorést szenvedett. Haldokolva vitték a Szent-János kórházba.

— **Vándorló mezők.** Csodálatos, majdnem hihetetlennek látszó természeti tűneményről értesülünk, mely *Unter-Retzbach*, alsó-ausztriai községben történt. Pár hét óta az alig háromszáz lakót számláló kis községben nagy izgatottság uralg, melynek oka a lakosságnak az a csodálatos tapasztalata, hogy szőlőkertek és mezők *eltolódtak*, úgy annyira, hogy tulajdonosaik maguk sem ösmernek rá, hogy mely birtok rész képezi az ő tulajdonukat. Azokon a nem nagy, de még sem jelentéktelen kiterjedésű területeken, hol ez ideig szőlőkertek álltak, most mezők vannak és viszont, hol mezők voltak, most egyszerre szőlőkertek állnak, ugyannyira, hogy a tulajdon tekintetében nagy zavarok keletkeztek. Ez a csodálatos tűnemény nemcsak *Unter-Retzbach*-ban volt észlelhető, hanem az attól nem messze eső *Ragelsdorf*-ban is.

— **Az imádó.** *Cleo de Merode* kisasszony, a híres párisi tánczosnő, aki a reklam titkaiban nem mondható éppen kezdőnek, most sokat beszéltet magáról, egy különös és hihetetlen kalandja révén. A szép leány a minap nyugodtan sétálgatott egy párisi arisztokratával a Boulevard des Capucines gyalogutján, amikor egy torzonborz munkással találkozott. *Cleo de Merode* persze azt se vette volna tudomásul, hogy a munkás a világon van, ha az hirtelen a nyakába nem borul, s hangosan föl nem kiált:

— Itt van az én aranyos kicsikém!

Az elegáns kíséző a sétatánczájával fejbeütötte a tolakodót, de a munkás se maradt adós a válasszal: az öklével úgy mellbelökte a gavallért, hogy az egyszerre hanyat vágta magát. Azután — anélkül, hogy a járókelőkkel törődne — a különös fickó újra magához ölelte a tánczosnőt, a míg *Cleo de Merode* kétségbeesetten kiáltozott segítségért, össze-vissza csokolta, ahol érte. Végre nagynehezen megfékeztek, s bevitték a legközelebbi rendőrállomásra. Mikor megkérdezték tőle, hogy mi célja volt a merénnyel, nyugodtan így felelt:

— Tulajdonképen nem volt nekem semmi más célom, mint hogy egy jó perczet szerezzek magamnak. Hosszu ideje szerelmes vagyok a kisasszonyba, s megfogadtam, hogy a legelső alkalommal megcsókolom. Miért ne legyen nekem is egy kis örömem? Most, hogy végre teljesült a kívánságom, én nyugodt vagyok.

A bíró azzal honorálta a vállalkozó szerelmes vallomását, hogy rövidesen a börtönbe vitette. *Cleo de Merode* kisasszony azonban, akinek végre is jó szíve van, személyesen ment el a rendőrséghez azzal a kéréssel, hogy az imádóját bocsássák szabadon. A rossz nyelvek azt suttogják, hogy *Gaspardin* ur — így hívják a szerelmes munkást — előre kialakított munkadíj fejében csinálta ezt a jó reklámot *Cleo* kisasszonynak.

— **Elfogott betörő.** A fővárosi rendőrség, mint tudósítónk táviratozza, ma elfogta *Gerstenbrein* Jakab huszonnégy éves napszámot, a kit betörés miatt már régen köröztek. A jómadár hirhedt alakja a fővárosi tolvajtársaságnak s már három ízben volt büntetve. Avval gyanúsítják, hogy *Steiner* Gusztáv vasuti hivatalnoknál elkövetett betörésnek ő a tettese. A visegrádi uton akadt rá a rendőri őrjárat. A tartóztatáskor sok értékes tárgyat találtak nála, a melyek honnan valóságáról nem tudott számot adni.

— **A porvesztes Figaró.** A párisi *Figaró* ellen egy törzstiszt özvegye, *Klobb* Györgyné, pört indított, mely ügyben a párisi törvényszék ma döntött. A *Figaró* egy afrikai expedíció alkalmával meggyilkolt *Klobb* törzstiszt özvegye és gyermekei segélyezése céljából gyűjtést rendezett, mely 40000 frankot eredményezett. Miután a nacionalisták által befolyásolt özvegy úgy a maga, mint gyermekei nevében az összegről lemondott, a *Figaró* magának vindikálta a jogot a pénz hovaforításáról gondoskodni és a nagy összeget egy biztosító társaságnál letétbe helyezte az özvegy kiskorú gyermekeinek javára. A gyermekek most nagykorúak lettek és határozniok kellett, vajjon elfogadják-e a gyűjtött összeget. Az özvegy azonban nem volt megelégedve az ügynek illetlen megoldásával, pört indított a biztosítási szerződés megsemmisítése iránt. A törvényszék ma határozott ez ügyben s kimondta a szerződés megsemmisítését — és elítélte a *Figaró*-t a pör nem csekély költségeinek viselésére.

— **A földi bíró elől a halálba.** Nagybeeskeken szenzációs öngyilkosság történt. Tudósítónk erről a következőket táviratozza: *Muzslay* György kórházi főgondnok számadási szabálytalanságok miatt hosszú ideig bünvizsgálat alatt állott, s mára végtárgyalás volt kitűzve az ügyében. A tárgyaláson nem jelent meg, a törvényszék tehát elrendelte elővezettetését. Két rendőr ment *Muzslay*-ért lakására. Mikor ezt látta, szekrényéből szublimatoldatot vett elő, s mielőtt a rendőrök letartóztathatták, volna kiitta az irtózatot mérget. Halálos kinok közt

fekszik most otthon, s minden orvosi segély visszautasít. A tárgyalást a törvényszék egyelőre elhalasztotta.

— **Az államsorsjáték nyertesei.** Bécsből táviratozza tudósítónk: Az 1864-es államsorsjegyek mai húzásán a következő sorozatszámokat húzták ki: 24, 188, 272, 344, 477, 646, 737, 787, 1294, 1359, 1368, 1377, 1503, 1509, 1608, 1679, 1690, 1818, 1859, 1886, 1889, 2149, 2163, 2173, 2206, 2553, 2755, 2809, 2899, 3022, 3057, 3128, 3293, 3344, 3419, 3447, 3463, 3483, 3520, 3559, 3661, 3697, 3811, 3829 és 3865. — A 300,000 koronás főnyereményt a 787 sor. 5 sz., a 40,000 koronás második nyereményt a 188 sor 33 sz., a 20,000 koronás harmadik nyereményt a 3419 sor 78 sz. sorsjegy nyerte meg. 10,000—10,000 koronát nyertek: 3293 sor 12 sz. és 3344 sor 55 sz.

— **Hivatalsszolgák kinevezése.** Az aradi kir. törvényszék elnöke *Abraham* Gyula törvényszéki napidíjas szolgát az aradi kir. járásbíróság III-ad osztályu hivatalsszolgává nevezte ki, továbbá *Szoboszlói* Sándor borosjenői járásbírószági II-od oszt. hivatalsszolgát I-ső, *Balog* Pál aradi és *Udvari* Ferencz mária-radnai járásbírószági III-ad oszt. hivatalsszolgákat pedig II-od oszt. hivatalsszolgákká léptette elő.

— **Városunk környékének** kínálkozik kedvező alkalom a nyári szkksegleti cikkek rendkívül olcsó beszerzésére. Az előre haladott szezon miatt ugyanis *Porter* Vilmos koronás áruhaza Aradon az Andrássy-uton a Központi szálloda épületében raktáron levő összes nyári készleteit leszállított gyári árák mellett árusítja. A t. közönség érdekében nagyon szívesen utalunk rá erre az igazán kedvező alkalomra.

— **Elveszett** a csütörtöki majálison az ujtelepi tanulók felvonulása alatt a városházától a Csalaig tartó uton egy kulcstartózacskó kulcsokkal. Megtalálójára kéretik illő jutalom ellenében az ujtelepi fiúiskola házmeesterénél leadni.

— **Az aradmegyei közkórház** betegforgalmának kimutatása 1900. május haváról: Maradt a mult óról 110 fi, 82 nő, e hóban felvételtet ápolásra 161 fi, 82 nő, összesen ápolattott 271 fi 164 nő = 435. Ezek közül elbocsátott gyógyulva 61 fi, 39 nő, javulva 59 fi, 23 nő, gyógyulatlan 6 fi, 3 nő, meghalt 14 fi, 7 nő, összesen fogyatkozás 140 fi, 72 nő, maradt ápolás alatt 131 fi, 92 nő = 223, ápolási napok száma 5391.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Az Aradvidéki Tanítóegylet ülése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 1.

Az „Aradvidéki Tanító-egylet“ igazgató választmánya tegnap tartotta rendes havi ülését.

Kovács Vincze egyleti elnök az ülést megnyitván, jelenti, hogy részt vett az állami tanítóképző intézet zászlószentelésén s az egylet nevében szegyet is vert be. Jelenti továbbá, hogy Arad szab. kir. város iskolaszéke testületi könyvtárai részére előfizesett *Bárány* Eötvös művére 3 példányban.

Fájdalommal jelenti, hogy szeretett tanfelügyelőnk, *Varjassy* Árpád nagy gyász érte atyja, *Varjassy* József elhalálásával. E gyászban részt vesz Arad városának minden polgára. Kéri, hogy fejezze ki az Aradvidéki Tanítóegylet legőszintébb részvétét a már örök nyugalomra tért kiváló férfiú elhalálása fölött, ki oly sokszor szállt sikra a tanítók igazáért. Az egyesület mélyen érzett részvétét jegyzőkönyvbe iktatja s erről a gyászolót értesíti.

Az egyesület az osztatlan iskolák tantervének kérdésében tett javaslatát *Eliás* Jakab igazgató és *Kovács* Vincze elnök már elkészítették s a tanfelügyelőség útján a vallás és közoktatásügyi miniszteriumhoz felterjesztették, hol úgy szakértelme mint terjedelme egyaránt feltűnt és csak öregbiti az egyletünk jó hírét.

Egy régen vajudó kérdésben, az egyleti tagdíjak kérdésében hozott ma határozatot az igazgató választmány. Ugyanis, már évek hosszú sora óta bénítólag hatnak az egylet működésére a folyton lavinaként szaporodó tagdíj hátralékok. Ennek megállítására sok min-

ent elkövetett az egyesület, de e fáradozását si nem koronázta. Most végre radikális eljárásra határozta el magát, mely szerint minden olyan tagot, ki hátralékát f. évi július hó 1-éig nem rendezte az egyesület tagjai sorából töröli. Ez eljárás annál inkább lesz sújtó az ily tagokkal szemben — mert a törvény kötelezi, hogy egyesületnek tagja legyen. Ezzel azt hisszük, hogy a tagdíj hátralékok ügye végkép lekerül a napirendről.

Maurer Mihály az Eötvös-alap gyűjtő-bizottság elnöke tett jelentést a bizottság munkásságáról s annak eredményéről, melyet a választmány örömmel vett tudomásul.

Az „Aradvidéki Tanító-egyesület” elhatározta, hogy a Tanítók háza javára egy hatezer koronás alapítványt tesz, hogy az ott levő internátusba az egyesület tagjainak gyermekei közül négy arra érdemeset ott elhelyezzen s így ennek az alapnak áldásosságát velök éreztesse. Az elnök felkéri a vidéki kartársakat, hogy a Tanítók háza javára küldendő összeget ehhez az alaphoz csatolják s így hamarabb valósul meg e közös cél. Egyesült erővel közelebb jutunk e szép terv megvalósításához.

Ugyancsak ezen az ülésen adott a választmány felhatalmazást az „Aradvidéki Tanító-egyesület” elnökének ahhoz, hogy nevében a választmányban folyó hó 17-én népnünepélyt rendezzen a Tanítók háza javára.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Halálos ítélet Egerben. Egerből telegrafálják: Popes János (Cserebogár Jóska) gyilkosai felett reggel öt órakor hirdették ki az ítéletet. Az esküdtekhez nem kevesebb, mint ötvenegykérdést intéztek. Ludányi Béla ügyész vádbeszédében elmondta a borzalmas gyilkosság részleteit s Gottlieböt gyilkossággal, a többieket pedig részint felbujtással, részint büntetésel vádolta. Kohlmann védője, Alföldi dr. csak büntetésel és orgazdaságot lát az esetben, a többi védő pedig védelemmel felmentését kérte. Az esküdtek igazmondásának elhangzása után a bíróság meghozta ítéletét.

Kohlmann István kézfestőt, akit az esküdtek bűnösnek találtak a gyilkosságra való felbujtásban, a ki a festékes kádba fojtott Cserebogár Jóska Gottlieb Lajossal együtt darabokra vágta s aztán marólugban péppé főzte: közhatalomra ítélte a bíróság.

Kohlmann Istvánnét, mint gyilkosságra felbujtót, életfogytiglani fegyházra.

Leányukat, Kohlmann Terézt másfél évi börtönrre és völegényét Gottlieb Lajost, a közvetlen tetteseket, akik az áldozatot a festékes kádba ölték, 15 évi fegyházra ítélték.

A 13 éves Kohlmann Ilonát, aki Popest a kádba csalta, javítóintézetbe küldik.

Kohlmann kegyelemért folyamodik.

SPORT.

+ Szegedi kerékpárosok Aradon. Pünkösdi vasárnapján vendégei érkeznek az aradi kerékpárosoknak. Ekkor érkeznek meg a Szegedi kerékpározó kar tagjai Aradra s Pünkösdi két napját itt fogják tölteni. Az aradi kerékpár klub és Meteor kerékpár klub tagjai vasárnap reggel 1/8 órákor gyülekeznek a „Vass” szállodában s innen kerékpáron Pécskőig elébe mennek a vendégeknek. Délben közeled lesz a „Vass” éttermében. Mind két klub tagjait e helyen is felkéri az elnökség, hogy a vendégek fogadtatására minél nagyobb számban megjelenjenek.

+ Az arad-hegyvidéki turista egyesület pünkösdi kirándulására ismételt felhívjuk az abban résztvevni óhajto tagoknak és érdeklődő közönségnek figyelmét és kérjük a bejelentést legkésőbb június 2-án déli 12 óráig Kádas Antal as. titkár urnál annál is inkább megtenni, a mennyiben a mérsékelt jegyek a jelentkezők számára képest fognak kiállítani. Találkozás június 3-án reggel 6 órakor a vasuti állomáson. Az elnökség

NAPIREND.

Június 2. Szombat. Róm. kath. naptár: Anna-Mária. — Protestáns naptár: Anna-Mária. — Izraelita naptár: Sabbat, Bamidbar — Görög-keleti naptár (június 20.): Találé. — A nap két 3 óra 50 perczkor, nyugszik 7 óra 33 perczkor. — A hold két 8 óra 43 perczkor, nyugszik 10 óra 55 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 70.3 milliméter, délután 2 órakor 76.2 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor 9° + 18.5, délután 2 órakor 9° + 23.5. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DN. 2, délután 2 órakor D. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor felborult, délután 2 órakor borult, esik, dörög. — Csapadék az utóbbi 24 órában 2 milliméter.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

Szabadságharcol emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Június 10. A „Neptun” marosfürdő részvénytársaság közgyűlése délelőtt 11 órakor (Neptun-fürdőépület)

Június 17. Az országos szőlőültvénytelep részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak gyülesterme.)

Június 18. Körjegyzőválasztás Krokánán.

Június 19. Körorvosválasztás Kls-Peregen.

Június 29. Lóverseny Kisjenőn.

Vigalmi naptár:

Június 3. Az aradi polgári jótékony nőegylet nyári ünnepélye (Városliget.) — A pécskai kereskedő ifjuság népnünepélye (Hajlás erdő.) — Az aradi összes asztalos segédek jünálisa (Csálai erdő.)

Június 3—4. A csabai muzeum-egyesület hangversenyyel és táncmulatsággal egybekötött ünnepélye.

Június 4. Kirándulással egybekötött táncmulatság (Kovaszinczi erdő.) — Az aradi magyarnyelvtérjesztő-egyesület jünálisa (Csálai erdő.) — A gyoroki önkéntes tűzoltó-egylet jünálisa (Gróf Nádasdy-park.)

Június 10. A kisjenői izraelita népiskolához tartozó növendékek jünálisa (Hada erdő.)

Június 17. Az aradi tanítók népnünepélye (Városliget.)

Június 23. Az aradi felső kereskedelmi iskola növendékeinek táncvigalma (Városliget.)

Július 1. A Meteor kerékpárklub népnünepélye (Városliget.)

Július 15. Az aradi dálegylet népnünepélye (Városliget.)

Augusztus 12. Az aradi kereskedők körének népnünepélye (Városliget.)

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 1.

A zivatarok, melyek naponkint látogatják környékünket, kárt okoznak vetéseinkben. A jégeső több helyen nagy pusztításokat vitt véghez, ugy a vetésekben, mint a kerti vetemények és gyümölcsökben.

Félve gondolunk már a holnapi délutánra, mely időben a zivatar rendszeren beszokott köszönni.

Közepes behozatal, melyet csak napi fogyasztóink vásároltak.

Mintegy 600—700 métermázsa buza és 300—400 métermázsa tengeri kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 7.20—7.30.

Középmínőségű buza 7.00—7.10.

Tengeri 5.20—5.30.

Rozs névleges jegyzés 6.20—6.30.

Arpa névleges jegyzés 5.40.

Zab névleges jegyzés 4.50.

Az irányzat lanya.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1900. június 1-én tartott heti állatvásárról. —

Közepes felhajtás mellett a vásár élénken folyt le, kereslet leginkább a szarvasmarhában volt. nagyobb minőségű jó árban kelt el.

Felhajtott mintegy 215 drb szarvasmarha és borju, 170 drb hárany, 239 drb ló és 300 drb sertés.

Arak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendű párja 560—320 koronáig. Szarvasmarha levágásra másodrendű párja 420—480 koronáig. — Szarvasmarha hizlalási célra — koronáig. Igásókör párja 400—470 koronáig. Fejőstehén kis borjas 140—260 koronáig. Szoposborju levágásra darabja 14—40 koronáig. — Rugottborju drbja 46—90 koronáig. Juh párja

— koronáig. Bárany párja 10—12 korona — fillérig. Tehén levágásra — koronáig.

Lóvásár: Remondaló drbja — koronáig. Hintósló párja — koronáig. — Igásló elsőrendű párja — koronáig. — Igásló másodrendű párja 340—420 koronáig. Parasztló párja 240—300 koronáig. — Rossz ló (levágásra) drbja — koronáig. Elcsigázott ló párja — koronáig.

Sertés vásár: Hizott sertés klgija 92 fillérig. — Félhizott sertés klgija 84 fillérig. Süldősertés párja 44—60 koronáig. Pecsényemalacz drbja 4.00—6.40 fillérig. Flaskocza drbja 60—140 koronáig. Paraszthizlalású sertés — koronáig. Három hónapos malacz párja — koronáig.

Bármifvásár: Hizottliba párja 12—14 koronáig. — Soványliba párja 4.80—5.60 fillérig. Fialliba párja 3.20—5.20 koronáig. Kappan párja — fillérig. — Idei csirke sütnivaló párja 2.20—2.80 fillérig. Idei csirke rántani való párja 70—1.20 fillérig. Gyöngycsirke párja — koronáig. — Rucza párja idei 2.40—3.20 fillérig. — Pulyka párja — koronáig. Tojás 5 drb 20 fillér.

Halpiacz: Eleven hal klgija 2— fillérig. — Vágott hal klgija 1.60 fillérig. — Jegelt halak klgija 60—90 fillérig. Apróhalak klgija — fillérig. Kecsege klgija — fillérig.

A hetipiacz 11 órakor szétoszlott.

= Vásári határnap megváltoztatás. A június 14-ére esedékes budapesti nagy szarvasmarha- és borjuvásárok, valamint a bécsi szarvasmarhavásárok hónapja következtében szerdán 13-án tartják meg. A budapesti szurómarhavásár pedig a pünkösdi ünnepek miatt kedden, 5-én lesz.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Ornstein Samu, Mármaros-Sziget. — Jelinek Nándor, Pozsony. — Kaufmann Adolf, Kaposvár. — Rottmann Albert, Szolnok. — Maricz V., Fiume. — Guttman D., Brünn. — Welwart Ottó, Bécs. — Maisheider Antal szabó, Bécs. Eckstein Jakab, Salgótarján. — Szenté Gizella, Kőszeg. — Som Imre, Budapest. — Goldschmidt Miksa, M.-Pécska. — Rosner Károly, Új-Bőg. — Bertány Samuel, Szobathely. — Neumann Dóri, Szentes. — Schen A. Sopron. — Fenster Samuel, Brzerány. — Kis és Kertész, keresk. cég Kiszvárd. — Beer A és J., előbb volt Neuhauser A. A., bej. cég, Innsbruck.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 1.

Déltőzsde. Buzakinálat nagy, vételkedv korlátozott. Igen nyugodt irányzat mellett néhány ezer métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaművek közül árpa szilárd, rozs nyugodt, zab gyöngye, tengeri meghatározott. Időjárás borus, esős.

Zárul 12 órakor:

Buza júniusra	7.52—7.54
Buza októberre	8.01—8.02
Rozs októberre	7.14—7.16
Zab októberre	5.15—5.16
Tengeri júliusra	5.58—5.59
Tengeri 1901. májusra	4.90—4.92
Repcze augusztusra	12.90—13.—

Zárul 4 órakor:

Buza júniusra	7.46—7.48
Buza októberre	7.99—8.—
Rozs októberre	7.13—7.14
Zab októberre	5.14—5.15
Tengeri júliusra	5.59—5.60
Tengeri 1901. májusra	—
Repcze augusztusra	—

Zárul 4 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	719.75
Magyar hitelrészvény	722.—
Leszámitolóbank részvény	483.—
Rima-Murányi vasmű részvény	582.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	655.75
Közuti vasut	636.—
Városi villamos vasut részvény	317.—

Budapest-kőbányai sertéskeresek. csarnok.

— Június 1. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 96.—98.— fillig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 102.—104.— fillig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 100.—102.— fillig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 98.—100.— fillig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban — filig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli súlyban — filig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — filig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban — filig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli súlyban — filig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban — filig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli súlyban — filig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — filig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 98.—100.— filig. Közép páronként 240—260 kilogrammon súlyban 96.—98.— filig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 92.—94.— filig.

Megjegyzés: A fent jegyzelt árak súly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm súlyra fillérekben értendők. — Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) súlyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (elő) sulya vétetik irányadóknak.

Sertéslétszám: Május hó 29-én volt készlet 44438 darab, május hó 30-án főlhajtott 1035 darab, május hó 30-án elszállított —223 darab, május hó 31-én maradt készletben 45270 darab. Uziét: Csöndes.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. június 1.

Magyar aranyárjádék 40/0	96.25
Magyar koronajárjádék 40/0	91.30
Magyar arany 4 1/2 0/0	99.50
Magyar ezüst 4 1/2 0/0	99.50
Magyar keleti vasút	96.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	91.25
Magyar italmegváltási kötvény	98.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	159.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	138.50
Osztrák papírjárjádék	97.75
Osztrák járjádék ezüst	97.50
Osztrák járjádék arany	96.25
Koronajárjádék	96.75
1860-iki államsorsjegyek	135.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1765.—
Magyar hitelbank részvény	722.—
Osztrák hitelintézet részvény	719.50
Osztrák-magyar államvasút	654.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.25
Nemet birodalmi márka	118.25
London	242.30
Paris	96.30

CSARNOK.

A kegyelmes kisasszonyok.

Irtá: Pakots József.

(Vége.)

IV.

A kegyelmes asszony haragtól és gyűlölettől szikrázó szemmel bontakozott ki Súlyomszeghy Ádám báró karjaiból és toporzékolva állt Mimi elé:

— Mit keres itt? Miért leskelődik? Mit akar? Be akar árulni? Meg akar gyalázni? Mi?

Mimi szótlanul, lehajtott fővel állt az asszony előtt. Nem is őt nézte, hanem a báró felé tekintett kinos, vergődő nézéssel, vad kétségbeeséssel.

— Hát csakugyan olyan nyomorult, alávaló ez a férfi? Az ő apjának a becsületére tör, igazán? Az az ember, aki fia akart lenni az apjának!

A báró zavartan fordította el tekintetét a leány szemrehányó, panaszkodó tekintete elől. A rajtakapott asszony azonban tovább toporzékol:

— Menjen, menjen innen, ne lássam! Gyűlölöm az örökösön vadoló szeméit, a halavány arcát! Takarodjék!

Az elmerült leány hirtelen fölcudott. Az arcára fenyegető felhő borult, a szemei félelmesen lobogtak. Kiegyenesedett, kimagasodott s a finom, leányos melle megfeszült a könnyű, habfehér ruha alatt. Föléje fonta a karjait és daczosan vetette föl a fejét. A katonaleány volt most, akiben fölpezsdült az örökölt vér. Mélyen rezgő hangon, nyomatékosan felelt az asszonynak:

— Én nem takarodom, hanem ön magamra fog hagyni ezzel az urral, akivel dolgom van. Valamikor jogaim voltak vele szemben; a mult fölhatalmaz arra, hogy a jelenben számon kérem tőle jellemtelenségét!

Súlyomszeghy Ádám báró fölszisszent az utolsó szóra, az asszony pedig gunyosan kacagta el magát.

— Ha csak ezt akarja — mondta kegyetlen gunnyal — akkor magukra hagyom. Éldelegjenek! Adieu!

Súlyomszeghy Ádám tétován lépett a leányhoz, mikor az asszony eltávozott. Megbánás, megalázkodás csillogott meg a szemeiben és leverten mondta:

— Mimi, maga erős szavakkal él.

A leány csodálkozva vetette föl lángoló tekintetét.

— Erős? Hát ez erős szó? Hát amit maga tesz, amit maguk ketten tesznek, az nem nemtelenség? Mondja? Hát nem undok, megvetésre méltó, alacsony áruias meggyalázni egy öreg, tehetetlen, jóhiszemű embernek a becsületét? Mondja? És épen maga? Aki apjának akarta fogadni ezt az öreg embert! . . .

— Ejh, az régen volt — vágta közbe szárazan a báró.

— De volt! És ez elég. Hát nem kétszeres alacsonyosság ez?

— Magának alacsonyosság, nekem nem. Én másképp gondolkozom.

— De én azt akarom, hogy úgy gondolkozzék, mint én. Azt akarom, hogy maga előtt is szent legyen ennek a családnak a becsülete!

— Semmi közöm hozzá!

— Jó! De akkor kérem, könyörgöm, hallgassa meg legalább esdeklésemet! Legyen nagylelkű! Mondjon le erről a hódításról. Hiszen maguknak ugyis oly mindegy, egyszer egyik asszony, máskor más.

— Ki tudja?

— Nem igaz, maga nem szereti ezt az asszonyt!

— Csalódik. Szeretem!

Mimi elkínzott lelkéből fájdalmas sikoltás tört elő. A szerető szivre mért ütés nagyobb volt, mint amennyit el tudott birni. Egy székbe hullott és kezére hajtotta a fejét. Fuldokolva sirt.

Súlyomszeghy Ádámot meghatotta a leány erős fájdalma. Szelidebben folytatta:

— Na, nem szeretem őt, Mimi, csak tréfáltam. Nyugodjék meg!

A leány fölemelte könyvtől ázott arcát.

— Igazat mondott?

— Azt.

— Akkor kérem, hagyja magára azt az asszonyt. Ne foglalkozzék vele többet.

Hideg árny futott végig a báró arcán.

— Nem tehetem — felelte szárazan.

— De miért? — sirt föl a lány.

— Mert nem akarom, mert . . . Ejh, nem tartozom önnek magyarázattal!

— Oh, mit tegyek, mit tegyek, jó Istenem, teremtem? — tördelte a leány kétségbeesetten. Oh, kívánjon valamit. Nagyot, akármit! Megteszem. Esküszöm hogy megteszem. Csak az apám becsületét ne gyalázza meg!

— Ugy? Hát mért nem lett a feleségem? Most nem siránkozna itt.

— A felesége, igen a felesége, az leszek! — tört ki a leányból a fékezhetlen indulat.

— Köszönöm elkésett!

Mimi fölegyenesedett. A szőke haját, mely kibomlott, vadul dobta a vállára és lobogó tekintettel nézett a férfi szemébe:

— Hát mit akar? — kiáltotta rikácsolva.

— Semmit!

— Nos, hát én akkor többet adok, tudja, többet! Mindent! A szeretője leszek, érti? A szeretője. Cserébe adom magam azért az asszonyért! Érti? Nos?

— Mimi, maga meg van zavarodva! Nem tudja, mit beszél!

— De tudom, igen . . . tudom — fuladozott a leány és egyre bizonykodott. — Tudom, tudom . . . a szeretője leszek. Hiszen ugy-e, azá akarta tenni azt az asszonyt is? No látja, hát nem mindegy az magának? Maga aztán nem törődik többé azzal a nővel. Nem. A világ pedig nem nevetheti ki atyámat. Ugy-e? Mert én csak egy rossz lány leszek, akinek az elbukásáért csak sajnálni fogják az apát, de nem kaczaghatják ki. Mig, hogyha a felesége csalná meg hogyha az lenne rossz . . . oh, beh kegyetlenül, csufondárosan kikacagná a világ, az apám becsületét akarom megmenteni, az ősz katonáét, akinek a becsülete szent, sérthetetlen . . . Hát értsen meg már, oh, értsen meg!

Göröcsös, szenvedélyes zokogásba fult a hangja. Súlyomszeghy Ádám báró ott állott ha-

lálápadtan a zokogó leány előtt és egy szivárgott a szemébe. Lehajlott némán, tal és megcsókolta a kezét . . .

V.

Az akácok alatt s az öreg püspökkel tautjain sokat beszéltek a legnagyobb tábo leány és Súlyomszeghy Ádám báró újabb váltásáról. A báró és a tábornokné bará után érthetetlen volt ez.

Nagy volt aztán a botrány, amikor a tábornokné hirtelen eltűnt Miklósházáról. Délvid ment, mondták a tábornokéknál. De G. Ádám egykori özvegy gondoskodott arról, ez akácok alatt tisztában legyenek a helytel. Egy kóbor komédiás karján tűnt föl madnap, aki véletlenül épen utjába skadt. szut szomjazott a könnyűvérű asszony a hűtlenségéért.

A kegyelmes kisasszonyok sokat sirt botrány miatt a fehér hálósobájukban. N méltóságu Soltész Rikárd tábornok ur még ga vigasztalta leányait. Érezte, hogy egyed a hibás a botrányért.

Súlyomszeghy Ádám báró azután, feleségül vette a legidősebb leányt. nagy rátkozást kezdett a geryeszegi gardak tányval és a nádasházi honatyával, aminek lett a vége, hogy egy napon a kapitány képviselő is azzal az indítvánnyal fordult a róhoz:

— Pajtás, beszélj a leányokkal az önkünkben. Tán lehetnénk sógorok? Mi?

IDEGENEK ARADON.

— Junius 1. —

Fehér Kereszt szálloda. Mandl Herman utá Bécs. — Offner Sámuel utazó Budapest. — B. József utazó Altenberg. — Gut József utazó Bé — Trauter Sándor mérnök Munkács. — Rosm Herman utazó Asch. — Mandlbrod Miksa uta Lemberg. — Dr. Noga J. ezredorvos N.-Szeben. Barát Fülöp magánzó Temevár. — Mészáros K. man utazó Budapest. — Balassa Jenő színész B dapest. — Deutsch József kereskedő Temevár. — Dr. Noga Artur ügyvéd Kőrösbánya. — V. nác utazó Bécs. — Efrath Károly utazó Bees. — Antonovits J. birtokos Lippa. — Gömör Sánd kereskedő Budapest.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkeztek:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.0
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.1
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.5
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.5
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.1
Személyvonat este 9.35	Szm. sz. Szolnokról este 8.4
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.5
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.5
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.3
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.0
Radnái este 6.35	Személyvonat este 8.5
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 8.0
Temevár felé:	Temevár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.4
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.4
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.5
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.5
Személyvonat délután 4.25	Vegyesvonat este 6.5
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv reg 8.0
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Aradi nyári szinkör.

Szombaton, 1900. évi június hó 2-án:

A Gyurkovics-leányok.

Életkép 4 szakaszban. Irtá: Herczeg Ferencz.

SZEMÉLYEK:

Gyurkovicsné Bácsné.	Gida, gyámfia Gáthi K.
Katinka Angyal Ilka.	Horkai Feri Palágyi L.
Sári Harmath J.	Jankó Hegyessi
Miczi Turchányi O.	Sándorffy Hajnal D.
Radványi Bács Károly.	Semmessay Szadai F.

Közdete 8 órakor.

= Nyomtatványokban =

ha **izlést** keres és **pontos időben** kíván hozzájutni és főleg súlyt fektet **jutányos árakra**, úgy tegyen megrendelést

az

Aradi nyomda részvénytársaságnál

melynek a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett

könyvkötészeti osztálya

könyv- és hangjegy bekötéseket olcsó árban vállal és különösen disz-munkák elkészítésében remekel.

Pontosság.

Diszkrét izlés.

Tartós munka.

Mindamellett
olcsó árak!

Szóval: teljes megelégedés, úgy hogy ismerőseinek is melegen ajánlhatja.

Kerülős község előjárósága.

795—1900. sz.

Árverési hirdetemény.

Alulírott Kerülős község előjárósága által ezennel közhírré tétetik, miszerint **f. évi június hó 16-án d. e. 10 órakor** 1 darab 4 éves, hódos, e. j. czombján N. 83. h. j., czombján J. bélyegű sárga kanca és 1 drb 3 éves, mindkét hátsó lábára kesely, csóka szemü, vörös pej kanca, mint elfogott gazdátlan jószág az 1894. évi XII. t.-cz. 105. §-a értelmében, nyilvános árverésen eladatni fognak.

Káros tulajdonjogát a községi előjáróságnál f. évi június hó 15-éig igazolhatja.

Kerülős, 1900. május hó 29-én. 1849

Balta Illés, Herló János,
jegyző. (P. H.) bíró.



1802—1900 pm.

Pályázati hirdetemény.

Az Arad szab. kir. város törvényhatóságánál szervezendő bűnügyi osztályhoz egy 2800 kor. évi tiszti fizetéssel kapcsolatos alkaptányi és egy 1400 korona évi fizetéssel javadalmazott segédtszti állás betöltendő lévén, azokra ezenel pályázat nyittatik.

Az alkaptányi állásra azok pályázhatnak, a kik legalább is a jogi tanfolyam bevezését igazolják; a segédtszti állásra pedig azok, kik arra az 1890. évi I. t.-cz. 19. szakaszában előirt minősítéssel bírnak.

A pályázati kérvények hivatalomhoz, a folyó évi június hó 12-ig bezárólag benyújtandók.

Aradon, 1900. május hó 31-én.

Salacz,
kir. tan. polgármester.



kellő időben és jól hallhatóan figyelmeztetendő. A városok és községek belterületén utcakereszteződéseknél a jelzés mindenkor megadandó.

6. §. A kerékpáros gépen, ha csak helyi akadályok nincsenek mindig utpályája baloldalán haladjon s az ellenkező oldalra amennyiben ott kíván megállani mindaddig nem fordulhat míg céljához közel nem ért. Egyik utcából a másikba kanyarodás hosszú, jobbra-balra rövid ivben teendő meg. Szembe jövő kocsiknak, kerékpárosoknak, lovasoknak nagyobb csoportokban stb. a kerékpáros kelő időben s módon balra térjen ki. Ha ezt a helyi vagy egyéb körülmények meg nem engedhetik, mindaddig megállapodni, esetleg leszállani tartozik, míg a pálya ismét szabaddá lesz. Hogy ez a kerékpárosnak megkönnyítessék, szükség esetében a szembe jövő kocsik, lovasok stb. lehető lassan haladjanak s ezek is kötelesek a szembe jövő kerékpárosoknak kellő mérvben kitérni.

7. §. Kocsik, lovasok stb. megelőzése jobbra gyorsított menet sebességgel történjék a kocsi adott figyelmeztető jelre szükség esetén annyira köteles balra kitérni, hogy a kerékpáros veszély nélkül elhessen mellette, az utak szögletei és keresztezéseken, hidakon, kapualjakban, alagutakban s mindenütt, a hol az ut test, kocsik más járművek közlekedése miatt szűknek bizonyul — tilos a megelőzés.

8. §. Ha a kerékpáros észreveszi, hogy a ló a kerékpár láttára megbokrosodik, vagy hogy ha egyébként a kerékpárral való elhaladás az embernek testi biztonságát veszélyeztethetné, tartozik gépéről leszállani.

9. §. Zárt sorokban menetelő katonaságnak temetéseknek nyilvános felvonulásoknak posta fogatoknak szereikkel mentésre siető tűoltóságnak és mentőknek, valamint közutak felloccsolását végző járműveknek ugy az előre haladó, mint a szembe jövő kerékpáros gépeivel kitérni köteles. Ha ezt a helyi viszonyok meg nem engednék, tartozik azok elvonulásáig megállni.

10. §. Több kerékpárral egymás mellett haladni csak ott szabad, hol ezt a közlekedési viszonyok megengedik, ha a pálya szűknek bizonyulna kitérni és megelőzni csak egyenként szabad.

11. §. Közutakon a mutatóványok sorába tartozó rendes módon való kerékpározás tilos.

12. §. Tilos a kerékpárokhoz, vagy hasonló gépekhez ebeket zsinórral, vagy egyébként odakötve futtatni.

13. Kerékpár versenyek, tömeges kerékpáros felvonulások csupán erre alkalmas helyeken, illetve utvonalakon és időben az illetékes helyi rendőrhatalóság előzetes engedélyével és az ez által előirt módokat betartásával rendezhetők.

14. §. A kerékpárosok egyfelől jelen általános szabályok valamint az erre vonatkozó helyhatósági különleges rendelkezések betartására kötelezve, másfelől azonban akár kedvtelésből, akár gyakorlati célokból üzött kerékpározásoknál hatósági támogatásra és védelemre igényt tarthatnak.

15. §. Kutyáknak a kerékpározók utáni uszítása tilos, valamint a kerékpározó után iramodó kutyát gazdája, vagy hozzátartozója visszahívni köteles.

16. §. A rendőri közeg felszólításának s rendelkezéseinek a kerékpározók engedelmeskedni tartoznak ugyszintén kötelesek a rendőri közegek felszólítására megállni s ezek kívánatára magukat igazolni; a magukat igazolni nem tudó kerékpározók kötelesek gépeiket kézen vezetve az illető rendőr közegét a rendőrhatalóság legközelebbi helyiségebe követni.

17. §. A kerékpárookra, rendőri vagy egyéb című díjak a helyhatóságok által csak belügyminiszteri jóváhagyás után vehetők ki.

18. §. Jelen rendelet ellen vétők, vagy cselekményük, vagy mulasztásuk a magyar büntető törvények vagy az 1890. évi I. t.-cz. valamely szakaszába nem ütközik, 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel visszaesés esetében pedig 8 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők. Ezen kihágásokat illetőleg serdületlenekre nézve az 1879. évi XL. t.-cz. 27. §-a irányt adó.

Arad, 1900. április hó 20.

Sarlot,
főkapitány.

Borosznó gyógyítófürdő.

Zólyomgyében. Vasut-állomás. Posta és távirda.

Vadregényes fenyvesek közepette. Tiszta, ózondus levegő. Erdei sétautak. Magas forrasu vízvezeték. A **glaubersós** gyógyítóforrasok kitünő hatásuak, heveny és idült **gyomor- és bélhurut, máj- és hólyagbajoknál.**

Hidegvízgyógyító mód, masszáz, villamozás, svéd torna, tej- és savókúra, **Kneip-féle gyógyító mód.** Meleg ásványvíz és fenyőfürdők.

Klimatikus gyógyítóhely.

Allandó fürdőorvos. Gyógyszertár. Lawn-tennis, tekepálya, cigányzene.

Lakás: 8—16 korona egy szoba **heti bérlete** ágyneművel együtt.

Étkezés: leves 20 fillér, főzelék, tészta 50 fill., sülték 80—100 fill. étlap szerint. Bővebbet alulirt tulajdonosnál

Rosenauer Lajos
Besztercebányán.

1694

5561—1900.

Hirdetemény.

Miután arról győződtem meg, hogy a kerékpározók az előirt szabályokat be nem tartják, a nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumnak 42159/1897. V. sz. alatt kelt magas rendeletét egész terjedelmében azon felhívással teszem újból közhírré, hogy az abban előirtakat pontosan betartsák mivel a rendeletet be nem tartók ellen a legszigorubban fogok eljárni.

A a rendelet a következő:

1. §. A kerékpár különböző alakjaiban és szerkezeteiben könnyű járműnek tekintetik s a kocsik közlekedésre nézve közutakon, utakon és tereken követendő általános szabályok a dolog természetéből folyó eltérésekkel a kerékpárookra is alkalmazandók.

2. §. A kerékpárral való közlekedés általában csakis kocsik utakon engedtetik meg.

3. §. Minden kerékpár, vagy ehhez hasonló szerkezetű gép irányító, fékező és legalább 30 méternyi távolságra hallható csengő készülékkel, valamint elől lámpával legyen ellátva, mely a sötétség beálltával meggyújtandó. A lámpás üvege színes nem lehet. Világító anyagul gyertya, olaj, vagy kisebb foku villany fény alkalmazható.

4. §. Minden kerékpáros köteles gépét kellő vigyázattal kezelni és vezetni. A városok és községek belterületein kerékpárral tulságos gyorsasággal vagyis a kétfogatu könnyű kocsik rendes sebességénél gyorsabban elő haladni versenyt futni közlekedési eszközöket, embereket és állatokat körül keringeni és általában bárhol olyasmit elkövetni mi a személy és vagyon biztonságát veszélyeztethetné, a közlekedést akadályozhatná, vagy a lovakat és egyéb állatokat megriaszthatná — tilos. Kapukonát, egyik utcából a másikba való befordulásnál utcakereszteződéseknél, közutakkal határos telkekről kifutás vagy ilyenekbe befutásnál s mindenütt, ahol a kocsik lovas, vagy gyalog közlekedés a rendesenl fokozottabb mérvű csakis lassan vagyis a gyalogos rendes sebességével szabad kerékpározni; sőt esetleg kötelesek a kerékpáros a szükséghez képest vagy a rendőr közeg figyelmeztetésére gépéről leszállva, ezt mindaddig kézen vezetni míg az uttest ismét szabaddá nem lesz.

5. §. A haladás irányában álldogáló vagy járó-kelő közönség a kerékpár vagy ehhez hasonló gép közeledtére hangos csöngetéssel,

6634—1900 szám.

Pályázati hirdetemény.

A m. kir. államvasutak alulírott üzletvezetősége pályázat utján biztosítani kívánja 1900. július 1-től három egymás után következő évre azon egyenruhákat, a melyeket hivatalnokai szolgálat közben viselni tartoznak.

Az ajánlatok 1900 évi június hó 10-ig, a bántatpénzek az ezü megelőző nap déli 12 órájáig küldendők be alulírott üzletvezetőségek.

A pályázatra vonatkozó részletes szállítási feltételek az üzletvezetőség anyag és leltár beszerzési ügyosztályában megtekinthetők, vagy posta utján megrendelhetők, postán való szállítás esetére a 20 fillér posta költség beküldendő.

Debreczen, 1900. április hó 6.

Magyar királyi Államvasutak
üzletvezetősége Debreczenben.

Utányomás nem díjazatik.

4958—1900. kb.

Hirdetemény.

Ismételten előfordult már azon eset, hogy sárkányozó gyermekek gondatlansága folytán a villamvilágítási sodronyok érintkezése következtében az ólombiztosítók kiolvadtak és ez által nemcsak kár okoztatott hanem az utca világitás is akadályozva lett.

Ennélfogva a magán vagyon valamint a közérdek megvédése szempontjából a sárkányozást betiltom és figyelmeztetem a szülőket és tanoncokat tartó gazdákat, hogy gyermekeiknek illetve tanoncaiknak a sárkányozás meg ne engedjék mivel minden előforduló esetben ha serdületlen követi el a kihágást az 1879. évi XL. t. cz. 27. §-a alapján a szülőt, gyámot vagy gazdát szigoruan felelősségre vonni.

Arad, 1900. április hó 21.

Sarlot,
főkapitány.